

RAPORT DE MONITORIZARE A REFLECTĂRII CAMPANIEI PREELECTORALE PENTRU ALEGERILE PREZIDENȚIALE DE CĂTRE PRESA TV

Perioada: 21-27 septembrie 2020

Raportul este realizat în cadrul proiectelor „Countering propaganda and fostering public resilience against foreign and domestic disinformation” susținut de Ambasada Statelor Unite în Republica Moldova și „Building Resilience against Disinformation” susținut de National Endowment for Democracy. Concluziile și opiniile exprimate de autor nu reflectă neapărat opinia finanțatorilor.

Rodica Pîrgari

contact@watchdog.md

Cuprins

Rezumat.....	2
Summary.	3
Candidați.	4
Introducere.	4
Statistici relevante.	4
Igor Dodon (candidat independent, susținut de Partidul Socialiștilor din Republica Moldova).	6
Maia Sandu (Partidul Acțiune și Solidaritate).	7
Andrei Năstase (Partidul Platforma Demnitate și Adevăr).	8
Renato Usatii (Partidul Nostru).....	9
Violeta Ivanov (Partidul Politic „Șor”).	10
Tudor Deliu (Partidul Liberal Democrat din Moldova).....	11
Dorin Chirtoacă (Mișcarea Politică „Unirea”).	12
Octavian Țicu (Partidul Unității Naționale).	13
Televiziuni.	14
Introducere.	14
PrimeTV.....	16
Moldova 1.....	17
JurnalTV.....	19
ProTV Chișinău.	20
RTR Moldova.	21
TV8.....	23
Primul în Moldova	24
Concluzii.	26
ANEXA 1. Tabelul general în format Excell cu toate aparițiile per candidat și post TV în perioada 21-27.09.2020: (<i>în comentariile la fiecare știre poate fi văzut conținutul descris al știrii</i>).	27
ANEXA 2. Tabele de sinteză cu numărul și contextul aparițiilor candidaților pe fiecare post TV pentru perioada 21-27.09.2020.	27
ANEXA 3. Linkuri buletine de știri 21-27.09.2020:.....	27

Rezumat.

Raportul de monitorizare privind reflectarea campaniei preelectorale pentru alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 de către presa televizată a fost efectuat în baza analizei buletinelor de știri de la 7 posturi TV în perioada 21-27 septembrie 2020: PrimeTV, Moldova 1, JurnalTV, TV8, ProTV, RTR Moldova și Primul în Moldova. În cadrul buletinelor de știri, difuzate în decursul unei săptămâni la cele 7 posturi de televiziune, au fost constatate 227 de mențiuni ale candidaților la funcția de șef al statului. Cel mai mediatizat candidat a fost șeful statului Igor Dodon, cu 102 mențiuni sau 45% din totalul de mențiuni ale tuturor candidaților. La o distanță foarte mare de Igor Dodon se plasează lidera PAS, Maia Sandu și liderul PN, Renato Usatîi cu câte 30 de mențiuni fiecare. După Sandu și Usatîi, pe locul patru este Andrei Năstase, care a fost reflectat în 24 de știri. Acesta este urmat de Tudor Deliu (19 mențiuni) și Violeta Ivanov (18 mențiuni). Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu au fost candidații cu cele mai puține apariții în știrile TV, fiind reflectați în câte 2 știri fiecare.

Urmare a monitorizării celor 8 candidați la funcția de șef al statului a fost stabilit că Igor Dodon are cel mai mare număr de apariții atât în context negativ (42 mențiuni), cât și în context pozitiv (31 mențiuni). Acest lucru se datorează faptului că Igor Dodon a fost mult mai vizibil în știrile de la televiziunile monitorizate. La o distanță foarte mare după Dodon este Maia Sandu (4 mențiuni în context negativ și 7 mențiuni în context pozitiv). Toate știrile negative despre Maia Sandu au fost difuzate la postul Primul în Moldova. Totodată, Violeta Ivanov, este candidata care a fost reflectată în cele mai multe știri cu context pozitiv după Igor Dodon și Maia Sandu (7 mențiuni). Și Renato Usatîi a fost reflectat atât în știri cu context pozitiv (3 mențiuni), cât și în știri cu context negativ (2 mențiuni). Din cele 24 de mențiuni ale lui Andrei Năstase, doar 1 a fost în context pozitiv. Dorin Chirtoacă a fost menționat atât în context negativ (1 mențiune), cât și neutru (1 mențiune). Iar Tudor Deliu și Octavian Țicu au fost reflectați doar în știri cu context neutru.

Modul de reflectare a anumitor candidați în comparație cu alții denotă prezența unor posturi TV vădit partizane. Vorbim în primul rând despre Primul în Moldova, RTR Moldova și Moldova 1. Acestea l-au favorizat exagerat pe șeful statului Igor Dodon, iar despre alți concurenți electorali au prezentat un număr minim de știri. Astfel, 90% din toate știrile pozitive despre Igor Dodon au fost mediatizate anume de aceste trei posturi de televiziune. Totodată, postul Primul în Moldova a defavorizat-o intens pe lidera PAS, Maia Sandu, fiind unicul post TV care a generat știri negative la adresa acesteia.

Pe al doilea loc la capitolul tendențiozitate putem plasa televiziunile JurnalTV, ProTV și TV8, care au difuzat foarte multe știri negative la adresa lui Dodon și au admis tehnici de manipulare. Așadar, 95% din totalul de știri negative au fost difuzate de ProTV, JurnalTV și TV8. Chiar dacă Dodon a fost plasat în lumină negativă de aceste posturi TV, o bună parte dintre știri au fost reflectate obiectiv, iar aparițiile negative ale șefului statului se datorează lipsei de reacție la multe știri critice sau datorită acțiunilor care au fost în contradicție cu declarațiile sale.

Și postul PrimeTV a favorizat ușor anumiți candidați și i-a ignorat pe alții. Cu toate acestea rata de știri neutre la acest post de televiziune este de 68%, știrile fiind reflectate destul de echilibrat în comparație cu alte posturi TV.

Urmare a monitorizării și analizei știrilor de la cele 7 canale televizate incluse în raport au fost constatate elemente de manipulare a opiniei publice. În cazul dat, posturile de televiziune au folosit procedee precum dezinformarea prin neinformare și prezentarea pozițiilor unilaterale. Totodată, au fost utilizate tehnici de manipulare precum „sugestia” sau „salvatorul național”. Mai mult, unele posturi nu au oferit dreptul la replică candidaților vizați în știrile critice.

Summary.

The monitoring report, covering the pre-election campaign for the November 1, 2020 presidential elections by the TV networks, was drafted based on the analysis of news bulletins broadcasted by 7 TV stations: *PrimeTV*, *Moldova 1*, *JurnalTV*, *TV8*, *ProTV*, *RTR Moldova* and *Moldova 1*. The report covers the 21-27 September period. A total of 227 references to candidates for the position of head of state were identified during this week. The most prominent candidate was the head of the state. Igor Dodon was mentioned 102 times, which is 45% of the total mentions of all candidates. At a great distance from Igor Dodon are the PAS leader, Maia Sandu and the PN leader, Renato Usatii, mentioned 30 times each. After Sandu and Usatii, Andrei Năstase is on the fourth place, who was mentioned in 24 news items. He is followed by Tudor Deliu (19 mentions) and Violeta Ivanov (18 mentions). Dorin Chirtoacă and Octavian Țicu were the candidates with the fewest appearances in TV news, being reflected in 2 news pieces each.

The monitoring of the eight presidential candidates shows that Igor Dodon has the highest number of appearances both in a negative context (42 mentions) and in a positive context (31 mentions). This is due to the fact that Igor Dodon was much more visible in the news reports of the 7 monitored televisions. Far behind Dodon is Maia Sandu (4 mentions in negative context and 7 mentions in positive context). All the negative news about Maia Sandu was broadcast on *Primul in Moldova*. At the same time, Violeta Ivanov is the candidate who was mentioned in positive context in most of the news (7 mentions), after Igor Dodon and Maia Sandu. Renato Usatii was mentioned in news with positive context (3 mentions) and in news with negative context (2 mentions). Of the 24 mentions of Andrei Năstase, only 1 report was in a positive context. Dorin Chirtoacă was mentioned both in a negative context (1 mention) and in a neutral context (1 mention). Tudor Deliu and Octavian Țicu were mentioned only in news with a neutral context.

The way in which some candidates were mentioned in comparison with others shows the fact that some television stations are clearly partisan. We are talking primarily about the *Primul in Moldova*, *RTR Moldova* and *Moldova 1*. They excessively favored the head of state Igor Dodon, and presented a minimum number of news reports about other electoral candidates. Thus, 90% of all positive news about Igor Dodon was covered by these three television stations. At the same time, the *Primul in Moldova* severely disadvantaged the PAS leader, Maia Sandu, being the only TV station that generated negative news about her.

JurnalTV, *ProTV* and *TV8* televisions are in the second place in terms of tendentiousness. These three TV channels broadcast a lot of negative news about Dodon and used some manipulation techniques. Therefore, 95% of all the negative news about Dodon was reported by *ProTV*, *JurnalTV* and *TV8*. Even though Dodon was reflected in a bad light by these TV stations, much of the news was objectively reflected, and the negative appearances of the head of state were due to his lack of reaction to many critical news or due to his actions that contradicted with his previous statements.

PrimeTV also slightly favored certain candidates and ignored others. However, the neutral news ratio of this television station is 68%, the news being reflected quite balanced compared to other TV channels.

Following the monitoring and analysis of the data, we found several elements of manipulation of public opinion. Particularly, the TV channels used disinformation through noninformation or presented unilateral positions. At the same time, TV channels used manipulation techniques such as "suggestion" or "national savior". Moreover, some TV stations did not offer the right of reply to the candidates targeted in the criticizing news.

Candidați.

Introducere.

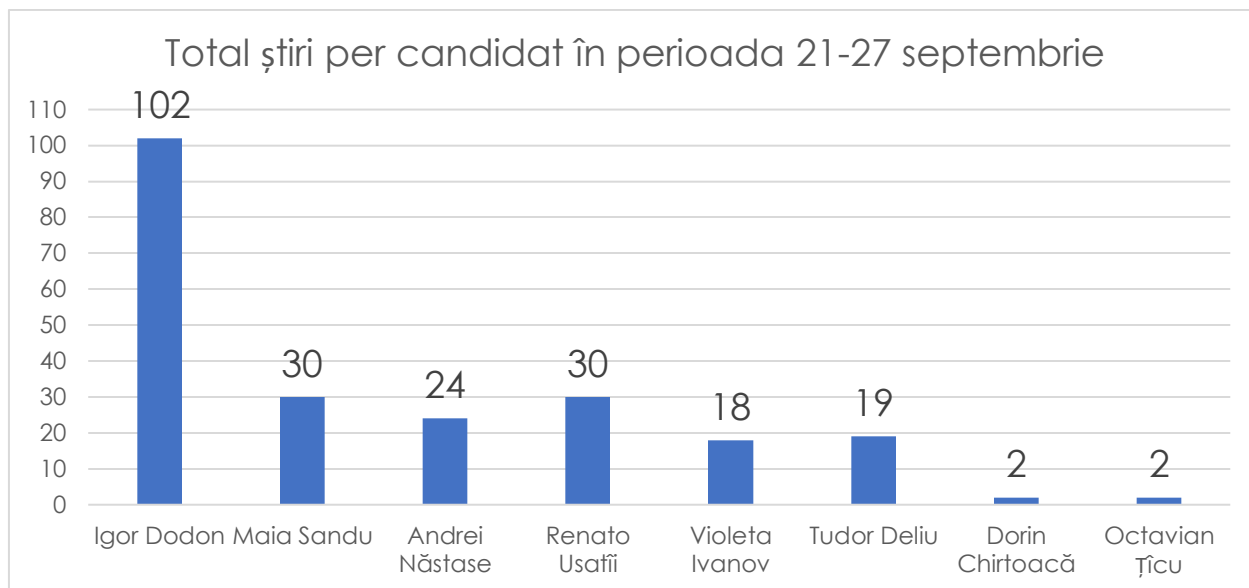
Studiul dat vizează reflectarea candidaților pentru funcția de președinte al Republicii Moldova în buletinele de știri din prime-time, în perioada 21-27 septembrie 2020. În raport au fost incluse șapte posturi de televiziune din Republica Moldova: PrimeTV (ora 21:00), Moldova 1 (ora 19:00), JurnalTV (ora 19:00), ProTV Chișinău (ora 20:00), RTR Moldova (ora 19:00), TV8 (ora 19:00), și Primul în Moldova (ora 18:00). Buletinele de la PrimeTV, Moldova, JurnalTV, ProTV Chișinău, TV8 și Primul în Moldova au fost difuzate în limba română, iar cel de la RTR Moldova – în limba rusă.

Analiza de față a fost efectuată în baza monitorizării buletinelor de știri din campania preelectorală pentru alegerile prezidențiale cu scopul de a stabili dacă posturile de televiziune monitorizate respectă legislația audiovizuală, pluralismul de opinie, echidistanța și dacă nu au fost utilizate procedee de manipulare a opiniei publice. Pentru a analiza reflectarea candidaților pentru funcția de șef al statului în buletinele de știri au fost folosiți trei indicatori: prezentarea neutră, prezentarea pozitivă și prezentarea negativă. Prezentarea neutră este atribuită actorilor în cazul în care aceștia sunt doar menționați în știre sau contextul știrii este unul strict factual. De asemenea, indicatorul neutru poate fi atribuit în cazul în care actorul neagă o acuzație sau vine cu o replică în cazul în care a fost criticat. Prezentarea pozitivă este atribuită în cazul în care actorul apare în știre într-un context favorabil, în cazul în care vine cu promisiuni sau în cazul în care spune că a obținut anumite realizări. La celălalt capăt, indicatorul negativ este atribuit unui actor în cazul în care acesta este prezentat într-o lumină negativă, în cazul în care se afirmă că nu și-a onorat promisiunile/obligațiile sau în cazul în care a fost criticat și nu a venit cu o replică sau nu a dorit să ofere răspuns. Indicatorul negativ a fost analizat și din punct de vedere al aplicării rezonabile a acestuia, în cazul în care un concurent electoral este criticat în mod obiectiv și în cazul în care prezentarea negativă a acestuia în știri nu poate fi calificată drept imparțială.

Statistici relevante.

În perioada monitorizată dintre 21 și 27 septembrie în cadrul buletinelor de știri au fost înregistrate în total 227 de mențiuni ale tuturor candidaților. Cel mai mediatizat candidat la funcția de șef al statului este Igor Dodon cu un număr total de 102 de mențiuni sau practic jumătate dintre toate aparițiile. Pe locul doi se plasează Maia Sandu și Renato Usatîi cu câte 30 de apariții totale fiecare. Următorii din clasament sunt Andrei Năstase cu 24 de mențiuni, Tudor Deliu cu 19 mențiuni și Violeta Ivanov cu 18 mențiuni. Printre cei mai puțin mediatizați candidați se află Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu cu câte 2 mențiuni fiecare.

În tabelul de mai jos este prezentat contextul în care apar candidații în știrile monitorizate. Analiza datelor ne arată că cel mai negativ indicator poate fi observat la Igor Dodon. Raportul dintre știrile pozitive și negative la șeful statului Igor Dodon este de -11, cel mai negativ raport al unui concurent electoral. Totodată, 86% din știrile negative care au fost mediatizate în perioada de referință au fost despre Dodon. Pe de altă parte, șeful statului a obținut și cele mai multe apariții pozitive – 31 la număr sau 63% dintre toate știrile pozitive. Un raport negativ dintre știrile pozitive și negative l-a obținut și liderul PL, Dorin Chirtoacă și anume: -1 din totalul de 2 știri. Cea mai pozitivă imagine a obținut-o candidata Partidului „Șor”, Violeta Ivanov, cu un raport dintre știrile pozitive și negative de +7. Tot cu un raport favorabil dintre știrile pozitive și negative s-a ales și lidera PAS, Maia Sandu: +3. Iar Andrei Năstase și Renato Usatîi au avut un raport de +1.

Candidați	Știri total	Știri neutre	Știri pozitive	Știri negative	Raport pozitiv vs negativ
Igor Dodon	102	29	31	42	-11
Maia Sandu	30	19	7	4	+3
Andrei Năstase	24	23	1	0	+1
Renato Usatîi	30	25	3	2	+1
Violeta Ivanov	18	11	7	0	+7
Tudor Deliu	19	19	0	0	0
Dorin Chirtoacă	2	1	0	1	-1
Octavian Țicu	2	2	0	0	0

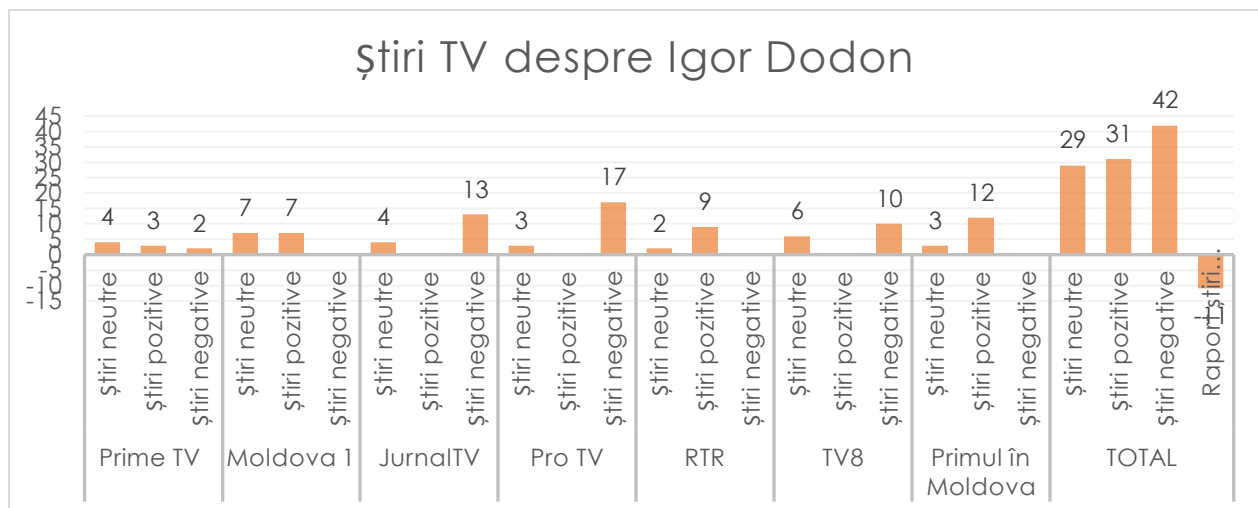
Igor Dodon (candidat independent, susținut de Partidul Socialiștilor din Republica Moldova).

Igor Dodon și-a anunțat oficial candidatura pentru un nou mandat de președinte pe data de 9 septembrie și în aceeași zi a depus actele la CEC. Cu toate că și-a anunțat participarea în cursă ca fiind candidat independent, grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor era condus de deputatul PSRM, Vlad Batrâncea. Igor Dodon a fost înregistrat oficial în calitate de candidat independent la funcția de președinte al Republicii Moldova pe data de 28 septembrie după ce pe data de 21 septembrie a prezentat la CEC listele cu semnături. Anunțul

tardiv al lui Igor Dodon despre participarea sa în alegeri a fost făcut inițial sub pretextul că prezidențialele nu sunt o prioritate și că există foarte multe probleme care necesită a fi rezolvate. Cu toate acestea, șeful statului a recunoscut că s-a consultat timp de 2-3 luni cu mai mulți juriști dacă să candideze independent sau din partea partidului.

În cadrul buletinelor de știri monitorizate în perioada 21-27 septembrie Igor Dodon a fost cel mai mediatizat concurent electoral, fiind reflectat în 102 știri la șapte posturi TV. Vorbim de 45% din numărul total de apariții ale tuturor candidaților. Numărul de apariții a lui Dodon este de peste trei ori mai mare decât al unor concurenți precum Maia Sandu sau Renato Usatii. Astfel, în 42 de știri Dodon a fost prezentat în context negativ, în 31 – pozitiv și în 29 – neutru. Raportul dintre știrile pozitive și negative este de -11.

Cele mai multe apariții pozitive care l-au vizat pe șeful statului au fost atestate la posturile Primul în Moldova – 12 apariții pozitive, RTR Moldova – 9 apariții pozitive și la Moldova 1 – 7 apariții pozitive. Este vorba de 90% din toate aparițiile pozitive obținute de Igor Dodon la cele 7 posturi TV supuse monitorizării. Majoritatea știrilor pozitive au avut ca subiect vizitele în teritoriu ale președintelui, dar și diverse promisiuni precum: „motorina pentru agricultori din partea Rusiei” sau „dacă va rămâne aceeași guvernare, peste 2-3 ani Moldova va înflori”. Subiecte de știri pozitive au devenit și lansarea unei campanii naționale de strângeri de fonduri pentru Filarmonica Națională, dar și discursul lui Igor Dodon în cadrul Adunării Generale a ONU. Posturile de televiziune l-au prezentat pe Dodon pozitiv și în contextul în care acesta a declarat că „a fost întors jumate din miliardul furat”, precum și „dorința guvernării de a continua reforma în justiție”.

La celălalt capăt, cele mai multe apariții în context negativ au fost în cadrul știrilor de la ProTV – 17 apariții negative, JurnalTV – 13 și TV8 – 10 sau 95% din numărul total de apariții negative la toate posturile TV. Cel mai mediatizat subiect în context negativ a fost despre oferirea

distincției de stat lui Mihail Aizin de către Igor Dodon. La fel, apariții negative au fost în știrile despre nerespectarea măsurilor de protecție anti-Covid-19 de către șeful statului, dar și dezvăluirile făcute de Usatîi despre costul vacanței de la sanatoriul din Federația Rusă.

Numărul mare de apariții ale lui Igor Dodon în comparație cu alți candidați este datorat în mare parte funcției pe care o deține, ceea ce poate fi catalogat drept utilizarea resursei administrative. În acest sens, posturile Primul în Moldova, RTR Moldova și Moldova 1 l-au favorizat vizibil pe șeful statului, aplicând tehnici de manipulare precum „salvatorul național”. Spre exemplu, Moldova 1 a difuzat o știre în care Igor Dodon promite că Federația Rusă va oferi un ajutor umanitar sub formă de motorină; într-o știre de la RTR Moldova, șeful statului a promis că „dacă în țară nu va fi schimbată guvernarea, în 2-3 ani Moldova va înflori”; iar Primul în Moldova anunță în cadrul unei știri că „văduvii primesc pensia soților decedați la inițiativa șefului statului”.

În altă ordine de idei, la posturile ProTV, JurnalTV și TV8 Igor Dodon a fost vizibil defavorizat, iar în unele știri au fost utilizate tehnici de manipulare precum lipsa dreptului la replică sau sugestia. Drept exemplu, în buletinul de la ProTV din 21 septembrie, în cadrul știrii cu titlul „Sătui de putoare”, a fost difuzat un reportaj despre râul poluat din satul Porumbeni, iar la sfârșitul știrii se sugerează că Igor Dodon a fost anterior în Porumbeni și a promis că va rezolva problema, ceea ce nu s-a întâmplat. Tot în cadrul acestei știri lipsește dreptul la replică. Totodată, este necesar de notat că o bună parte din știri l-au plasat pe șeful statului în context negativ din motive obiective, precum lipsa de reacție a acestuia în cazul decorării lui Mihail Aizin sau vizitele sale în teritoriu fără a respecta măsurile de protecție și limbajul grosolan la adresa unui jurnalist sau chiar declarația sa privind faptul că „leul puternic defavorizează exporturile”.

Unicul post de televiziune care l-a prezentat pe Igor Dodon atât în context neutru, cât și în context pozitiv și negativ este PrimeTV. Astfel, postul TV a difuzat 4 știri cu Dodon în context neutru 3 – pozitiv și – 2 negativ.

Maia Sandu (Partidul Acțiune și Solidaritate).

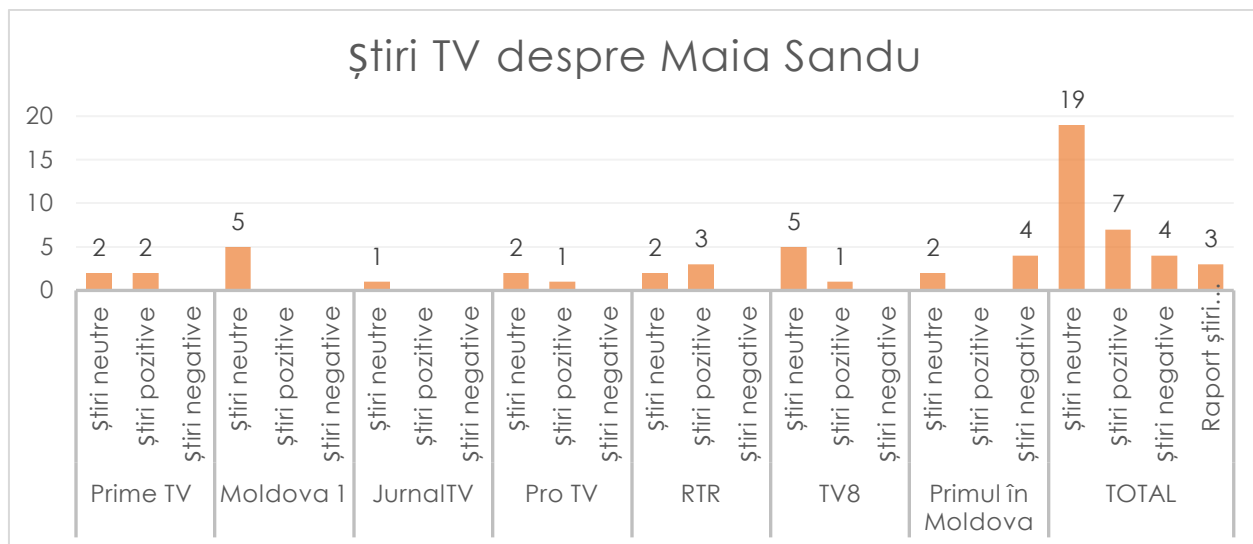

Maia Sandu a fost desemnată candidată la alegerile prezidențiale de către Consiliul Politic PAS pe data de 18 septembrie. Pe data de 1 septembrie lidera PAS a depus actele la CEC pentru a-și înregistra grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor, iar pe 23 septembrie acestea au fost prezentate la CEC.

În perioada monitorizată Maia Sandu a fost mediatizată în 30 de știri la cele șapte posturi TV. După numărul de apariții totale, aceasta se plasează pe locul doi împreună cu Renato Usatîi, după șeful statului Igor Dodon. Cele mai multe apariții ale candidatei PAS au fost la Primul în Moldova și TV8 – câte 6 apariții totale, la Moldova 1 și RTR Moldova – câte 5, la Prime TV – 4 și la JurnalTV – o singură apariție. Raportul dintre știrile pozitive și negative este

de +3.

Primul în Moldova a fost unicul post care a difuzat știri în context negativ cu Maia Sandu – 4 la număr. Postul RTR Moldova a difuzat 3 știri în context pozitiv și 2 în context neutru, PrimeTV – câte 2 știri în context pozitiv și neutru, TV8 – 5 știri în context neutru și 1 în context pozitiv, ProTV – 1 știre în context pozitiv și 2 în context neutru. Moldova 1 și JurnalTV au difuzat doar știri în context neutru – 5 și, respectiv, 1.

În perioada dintre 21 și 27 septembrie, cele mai mediatizate subiecte despre Maia Sandu au fost depunerea semnăturilor la CEC, apariția în două sondaje, dar și o știre critică despre un profesor care ar fi făcut propagandă în favoarea Maiei Sandu în timpul lecțiilor. Știrea dată a fost tirajată insistent de postul Primul în Moldova, toate cele 4 apariții negative fiind anume la acest subiect. În aceste știri au fost atestate diverse tehnici de manipulare, precum sugestia: „În timp ce liderul PAS evită să discute subiectul, premierul Ion Chicu le amintește angajaților din sistemul educației că politica nu-și are locul în școli” sau „filmulețul care a devenit viral”, în buletinul din 23 septembrie; lipsa dreptului la replică și utilizarea titlurilor manipulatorii: „PAS(ul) Maiei către alegătorii vârstnici”, în buletinul din 23 septembrie sau „Pocăință sub presiunea societății” în buletinul din 25 septembrie. Aceeași știre difuzată de posturile PrimeTV, ProTV și TV8 a fost prezentată obiectiv, cu includerea reacției liderei PAS și prezentarea echidistantă a informației. Posturile RTR Moldova și JurnalTV nu au difuzat știrea.

Putem concluziona că postul Primul în Moldova a defavorizat-o vizibil pe Maia Sandu în știrile prezentate. Pe de altă parte, lidera PAS a fost favorizată de postul RTR Moldova. Iar posturile PrimeTV, TV8 și ProTV au admis o ușoară favorizare a Maiei Sandu.

Andrei Năstase (Partidul Platforma Demnitate și Adevăr).

Liderul PPDA, Andrei Năstase, și-a anunțat intenția de a participa la alegerile prezidențiale încă din luna martie a anului curent. Acesta a depus actele la CEC pe data de 1 septembrie pentru

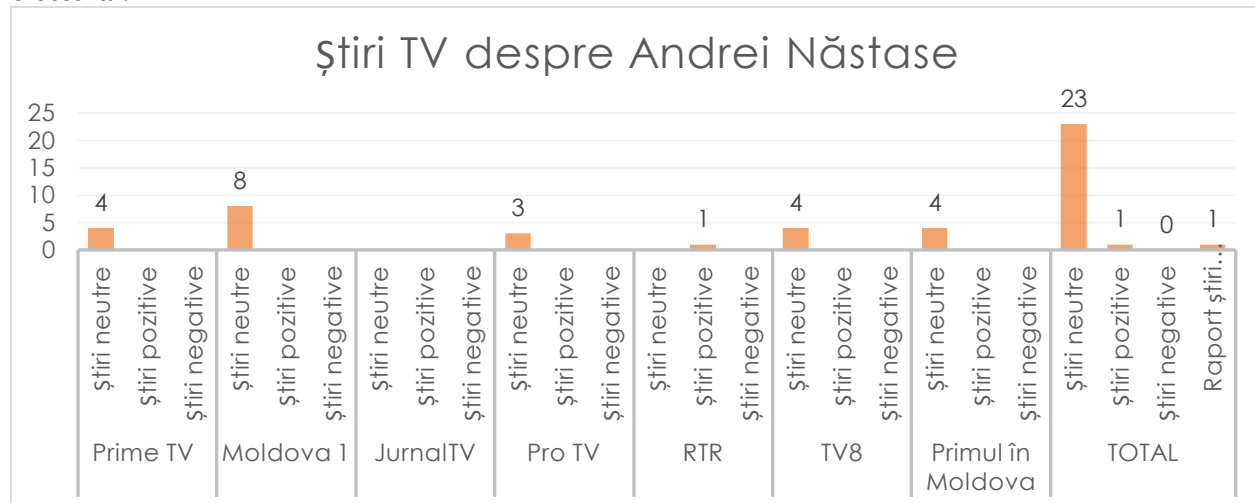

a se înscrie în cursă, iar pe data de 7 septembrie a prezentat semnăturile necesare. Năstase a fost înregistrat în calitate de candidat la alegerile prezidențiale pe data de 13 septembrie, după ce Comisia Electorală Centrală a verificat listele de subscripție și autenticitatea semnăturilor.

După numărul de apariții în cadrul știrilor monitorizate Andrei Năstase se situează pe locul patru, obținând în total 24 de mențiuni. În 23 de știri liderul PPDA a

fost prezentat în context neutru și doar într-o singură știre – în context pozitiv.

Cele mai multe știri cu Andrei Năstase au fost difuzate de postul Moldova 1 – 8 la număr și toate în context neutru. Urmează posturile PrimeTV, TV8 și Primul în Moldova – cu câte 4 apariții în context neutru. ProTV a difuzat 3 știri cu Năstase în context neutru, iar postul RTR Moldova – 1 știre în context pozitiv. JurnalTV nu a difuzat nicio știre despre acest concurent electoral.

În majoritatea știrilor de la posturile TV supuse monitorizării, Andrei Năstase a fost doar menționat în contextul înregistrării altor candidați sau în contextul difuzării sondajelor de opinie. Năstase a fost citat într-o știre despre solicitarea acestuia de a convoca o ședință extraordinară a Parlamentului și în subiectul ce ține de incendiul de la Filarmonica Națională, aceasta fiind unica știre pozitivă care l-a vizat pe Năstase, difuzată de postul RTR Moldova.

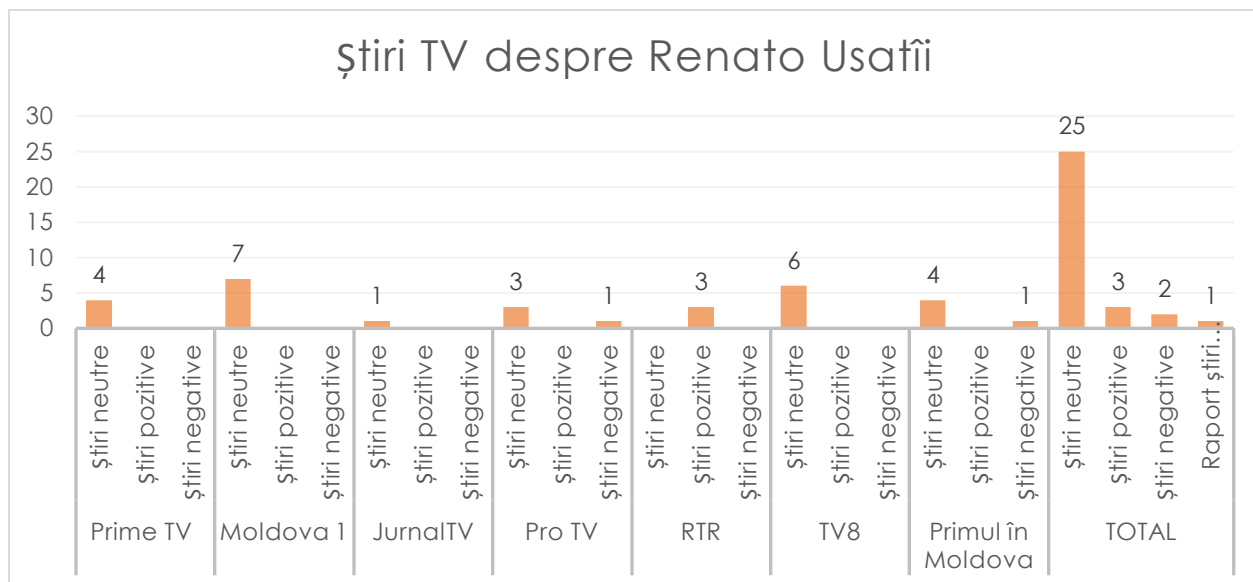
În concluzie, Andrei Năstase a fost prezentat echilibrat la posturile PrimeTV, Moldova, ProTV, TV8 și Primul în Moldova. RTR Moldova a admis o ușoară favorizare a candidatului PPDA la prezidențiale. Iar JurnalTV l-a defavorizat în măsura în care nu a difuzat nicio știre care l-ar fi menționat pe Năstase.

Renato Usatîi (Partidul Nostru).

Liderul Partidului Nostru, Renato Usatîi, a depus actele la CEC pentru înregistrarea grupului de inițiativă pe data de 1 septembrie, iar pe data de 7 septembrie acesta a prezentat deja listele de subscripție. Pe data de 13 septembrie Usatîi a fost primul candidat înregistrat la alegerile prezidențiale. Usatîi și-a anunțat intenția de a candida pe data de 27 iulie, atunci când a îndemnat oamenii să-și expună părerea despre participarea sa în alegeri printr-un video. Iar peste o lună, pe 27 august, acesta s-a lansat în cursă, la Bălți.

În perioada monitorizată, liderul PN a fost reflectat în 30 de știri la cele 7 posturi de televiziune analizate. Din totalul de apariții, 25 au fost în context neutru, 3 în context pozitiv și 2 în context negativ. Raportul dintre știrile pozitive și negative a fost +1.

Cele mai multe știri cu Renato Usatîi au fost difuzate de postul Moldova 1 – 7 și toate în context neutru. Urmează postul TV8 cu 6 apariții, la fel, neutre. La postul Primul în Moldova au fost difuzate 5 știri cu Usatîi dintre care 4 în context neutru și 1 în context negativ. La ProTV primarul de Bălți a obținut 4 apariții: 3 neutre și 1 negativă. PrimeTV a difuzat 4 știri în context neutru, RTR Moldova a difuzat 3 știri în context pozitiv, iar JurnalTV doar 1 știre în context neutru.

În mare parte, Renato Usatîi a fost menționat în cadrul știrilor despre înregistrarea altor candidați sau despre rezultatele sondajelor de opinie. Totuși au existat câteva subiecte în care posturile de televiziune care l-au citat direct pe liderul PN, precum în cazul dezvoltărilor făcute despre „vacanța lui Igor Dodon la un sanatoriu rus” (JurnalTV, TV8), dar și subiecte de știri pozitive despre donația pentru Filarmonica Națională (RTR Moldova) sau știri critice despre „dezastrul din Bălți” (Primul în Moldova).

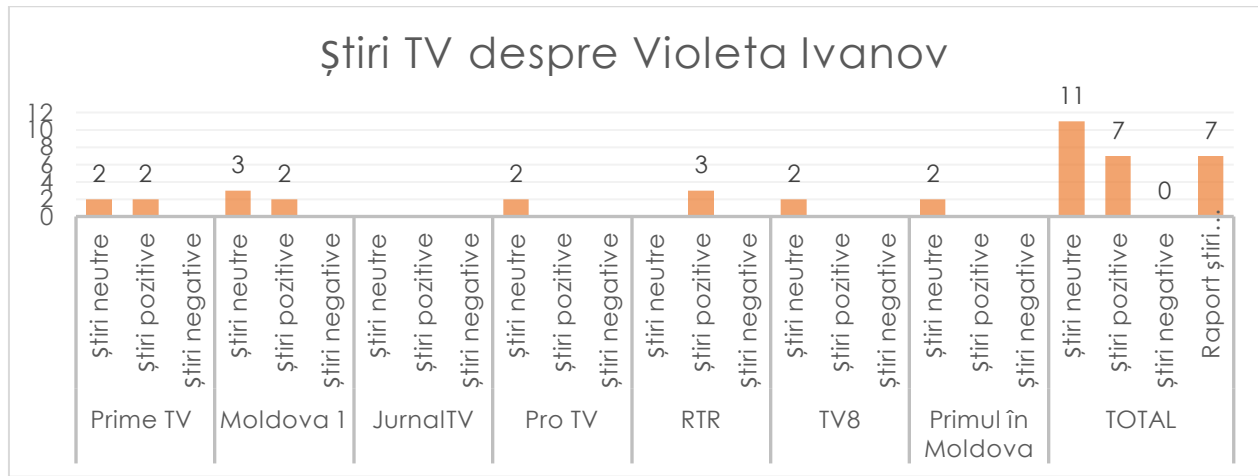
Analizând aparițiile lui Usatîi la posturile de televiziune monitorizate putem observa că acesta fost favorizat de RTR Moldova, care a difuzat doar știri pozitive despre acesta. La posturile ProTV și Primul în Moldova Usatîi a fost defavorizat prin difuzarea unor știri critice. Dacă vorbim de Primul în Moldova, acesta a difuzat un reportaj critic despre situația din Bălți, punând accentul pe faptul că starea de lucruri acolo este una „dezastruoasă”. Știrea critică de la ProTV se referă la faptul că unii politicieni, printre care și Renato Usatîi au tratat incendiul de la Filarmonica Națională drept „tribună electorală”.

Violeta Ivanov (Partidul Politic „Șor”).

Pe data de 6 septembrie, Violeta Ivanov a fost desemnată în calitate de candidat la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie din partea Partidului Politic „Șor”, iar următoarea zi, pe data de 7 septembrie, aceasta și-a înregistrat grupul de inițiativă pentru colectarea semnăturilor. Pe data de 22 septembrie, Ivanov a depus la CEC listele cu semnături în susținerea sa, iar pe data de 29 septembrie aceasta a fost înregistrată oficial în cursă. Numele Violetei Ivanov în calitate de candidat al Partidului „Șor” la prezidențiale a început să fie vehiculat în presă la sfârșitul lunii august, iar formațiunea a declarat că examinează trei candidaturi, printre care și pe cea a fostei deputate PD, V. Ivanov.

În cadrul buletinelor de știri monitorizate în perioada dintre 21 și 27 septembrie, Violeta Ivanov a fost mediatizată în total în 18 știri, dintre care 11 în context neutru și 7 în context pozitiv. Raportul dintre știrile pozitive și negative fiind de +7.

Candidata Partidului „Șor” la prezidențiale a obținut cele mai multe apariții la postul public de televiziune. Astfel, ea a fost reflectată în 3 știri cu context neutru și 2 știri cu context pozitiv. Urmează PrimeTV, care a difuzat câte 2 știri în context neutru și pozitiv cu Ivanov. RTR Moldova a difuzat 3 știri despre Violeta Ivanov și toate în context pozitiv. Posturile ProTV, TV8 și Primul în Moldova au mediatizat candidata Partidului „Șor” în câte 2 știri neutre fiecare.

Cele mai multe știri în context pozitiv au avut ca subiect diverse promisiuni și propuneri ale Violetei Ivanov. Subiectele date denotă faptul că Ivanov s-a lansat în campanie înainte de a fi înregistrată oficial de Comisia Electorală Centrală în calitate de candidat la alegerile prezidențiale. Printre alte subiecte de știri despre Violeta Ivanov au fost și depunerea semnăturilor la CEC, sondajele de opinie, dar și înregistrarea altor candidați în cursă.

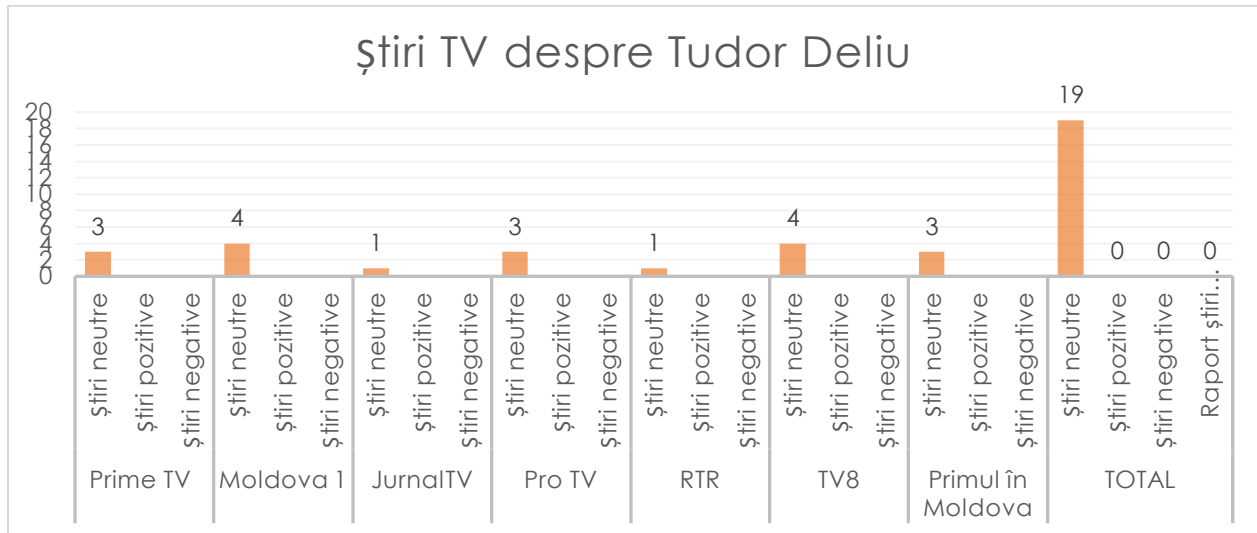
În concluzie, putem afirma că Violeta Ivanov a fost vizibil favorizată la postul RTR Moldova, unde aceasta a apărut doar în context pozitiv. Și posturile PrimeTV și Moldova 1 au favorizat-o vizibil pe candidata Partidului „Șor”, difuzând câte 2 știri în context pozitiv. Este de remarcat faptul că JurnalTV nu a difuzat nicio știre despre Ivanov, deși, cel puțin, subiectul despre depunerea semnăturilor la CEC de către acest candidat electoral ar fi trebuit să fie reflectat.

Tudor Deliu (Partidul Liberal Democrat din Moldova).

Fostul președinte al PLDM, Tudor Deliu, a fost înregistrat în calitate de candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova pe data de 19 septembrie după ce listele de subscripție prezentate la CEC au fost verificate. Deliu a fost desemnat de Consiliul Politic Național al PLDM drept candidatul partidului pentru scrutinul prezidențial pe data de 28 august.

În perioada monitorizată, candidatul PLDM la alegerile prezidențiale a fost reflectat în 19 știri la cele șapte televiziuni urmărite. Toate aparițiile în știri ale lui Deliu au fost în context neutru. Cele mai multe știri care l-au vizat pe Deliu au putut fi urmărite la posturile Moldova 1 și TV8 – câte 4 la număr. Urmează posturile PrimeTV, ProTV și Primul în Moldova care au difuzat câte 3 știri în care a fost menționat fostul lider PLDM. Iar posturile JurnalTV și RTR Moldova au difuzat câte 1 singură știre despre Tudor Deliu.

În perioada monitorizată, candidatul PLDM la alegerile prezidențiale a fost reflectat în 19 știri la cele șapte posturi TV incluse în raport. Toate aparițiile în știri ale lui Deliu au fost în context neutru.

Ca subiecte de știri ce l-au vizat pe Deliu a fost publicarea declarației de avere a acestuia, știrea fiind difuzată de posturile JurnalTV și RTR Moldova. Celelalte subiecte de știri au fost despre înscrierea altor candidați în cursă sau știri generale despre campania preelectorală în care candidatul liberal-democrat a fost doar menționat.

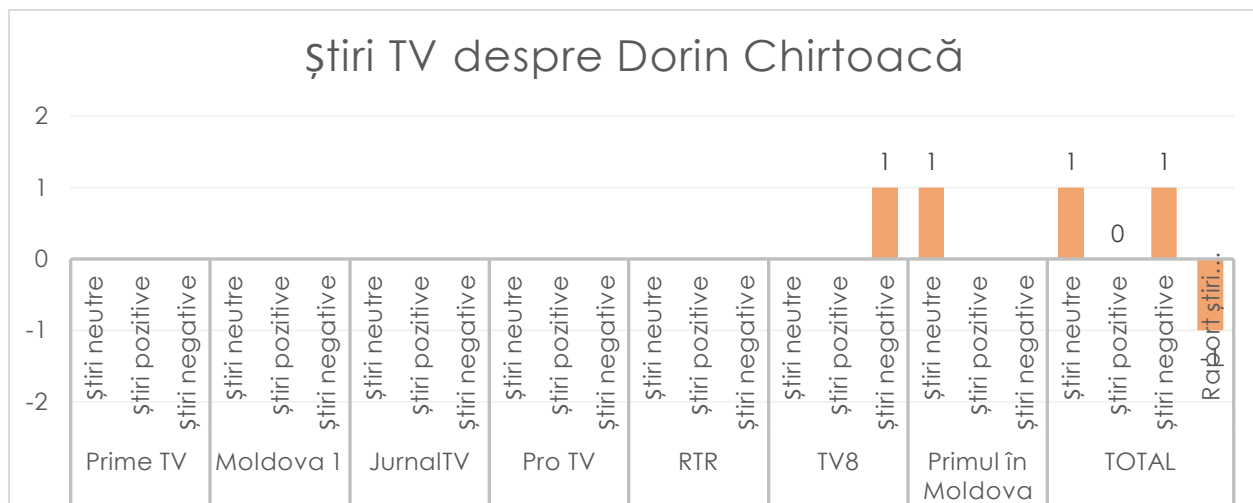
Putem concluziona că Tudor Deliu a fost reflectat echilibrat la toate posturile de televiziune monitorizate.

Dorin Chirtoacă (Mișcarea Politică „Unirea”).

Candidatul Mișcării Politice UNIREA, Dorin Chirtoacă, a depus listele cu semnături pentru înregistrarea sa în calitate de concurent electoral la alegerile prezidențiale pe data de 29 septembrie. Grupul de inițiativă al lui Dorin Chirtoacă a depus actele pentru înregistrare la CEC pe data de 2 septembrie. Fostul primar de Chișinău a fost desemnat de către Consiliul Mișcării Politice UNIREA în calitate de candidat comun la alegerile prezidențiale pe data de 29 iunie.

Chirtoacă este unul dintre candidații cu cele mai puține apariții în știrile TV. Mai exact, este vorba de 2 apariții în total la cele șapte televiziuni monitorizate în decursul unei săptămâni. În cadrul unei știri Dorin Chirtoacă a fost prezentat în context negativ, iar în cadrul altei știri acesta a fost prezentat în context neutru. Raportul dintre știrile pozitive și negative este de -1.

Unul dintre subiectele de știri vizează cheltuielile pe care le-a avut Dorin Chirtoacă. Știrea a fost difuzată de postul TV8 și l-a citat direct pe Chirtoacă. O a doua știre în care a fost menționat liderul PL a avut ca subiect depunerea semnăturilor la CEC de către un alt candidat electoral.

Concluzionând, putem afirma că postul Primul în Moldova l-a reflectat pe Chirtoacă în mod echilibrat, iar postul TV8 l-a defavorizat pe candidatul Mișcării Politice UNIREA. Cu toate acestea știrea a fost prezentată echilibrat, din moment ce jurnaliștii au indicat neconformitățile dintre declarația de avere a lui Chirtoacă și declarațiile pe care le-a făcut acesta în cadrul unei emisiuni.

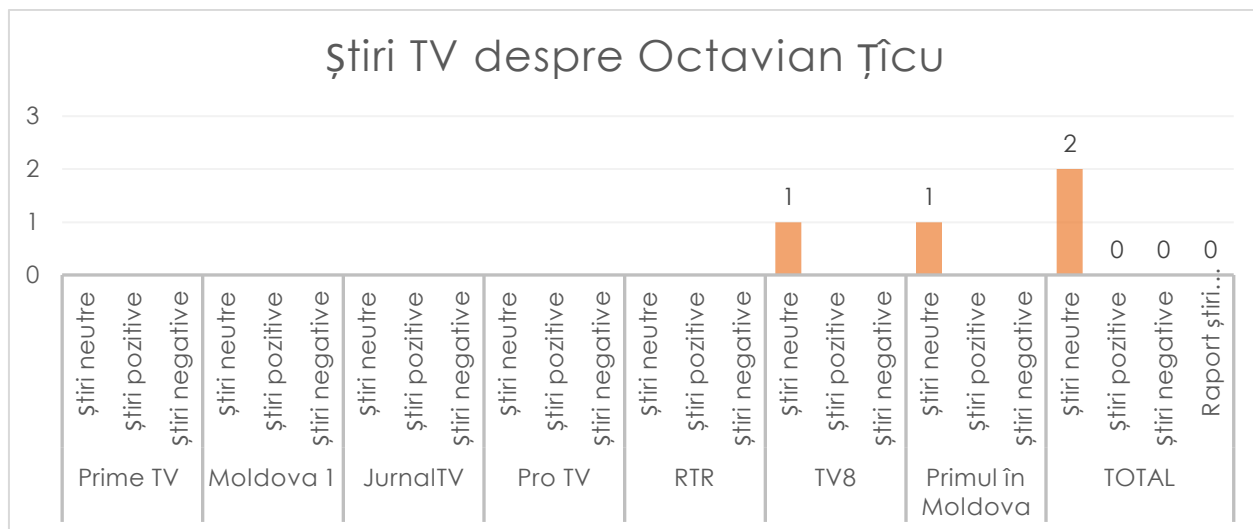
Octavian Țicu (Partidul Unității Naționale).

Octavian Țicu a depus actele pentru a-și înregistra grupul de inițiativă pe data de 2 septembrie, iar pe 29 septembrie Țicu a prezentat la CEC semnăturile necesare pentru a fi înscris în cursa electorală pentru Președinția Republicii Moldova. Consiliul Politic Republican al PUN l-a desemnat pe liderul formațiunii, Octavian Țicu, drept candidat la funcția de președinte al Republicii Moldova pe data de 25 iulie.

Liderul PUN, Octavian Țicu, la fel ca și Dorin Chirtoacă, a avut cel mai mic număr de apariții în știrile TV monitorizate în perioada dintre 21 și 27 septembrie – 2 la număr și ambele în context neutru.

Subiectele de știri în care a fost menționat candidatul PUN la prezidențiale nu l-au vizat direct, acestea fiind despre procesul electoral în general sau despre activitatea altor concurenți electorali.

Doar posturile TV8 și Primul în Moldova au difuzat știri cu menționarea lui Țicu. Iar posturile PrimeTV, Moldova 1, JurnalTV, ProTV și RTR Moldova nu l-au reflectat deloc în buletinele monitorizate. Atât TV8, cât și Primul în Moldova l-au reflectat echilibrat pe Octavian Țicu.

Televiziuni.

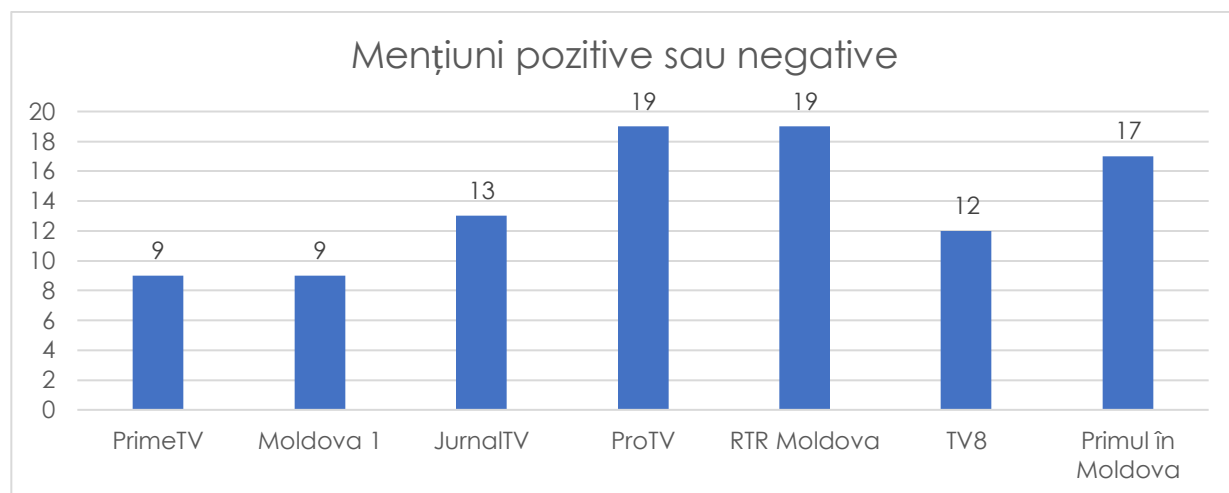
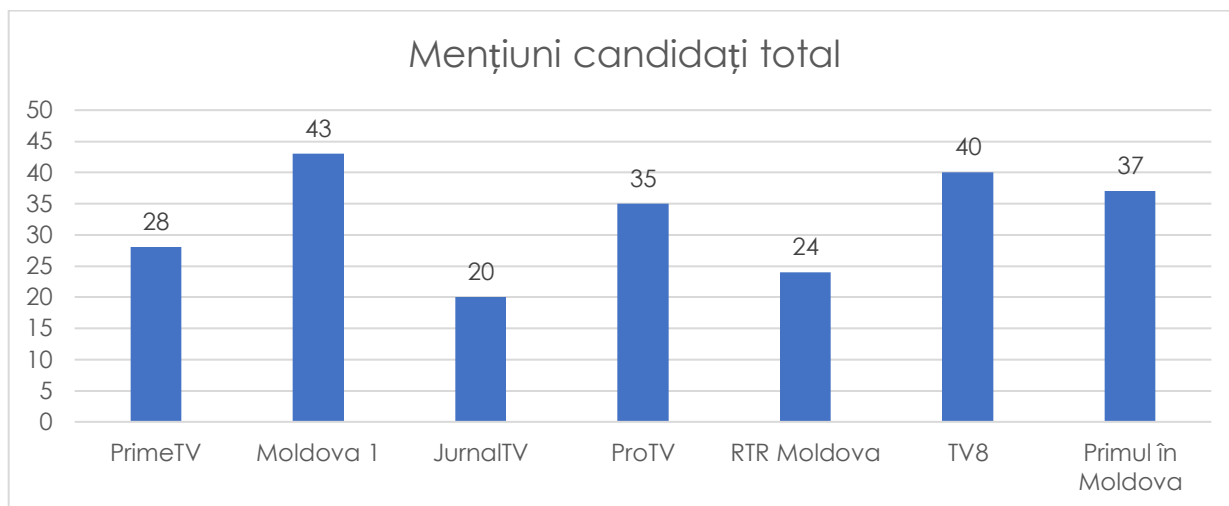
Introducere.

În materialul de mai jos este prezentată câte o sinteză privind reflectarea campaniei preelectorale de către fiecare post TV dintre cele 7 monitorizate. Vom analiza felul în care acestea au respectat principiul echilibrului în buletinele de știri din perioada 21-27 septembrie, dacă au difuzat subiecte de știri de rezonanță publică, dar și neregulile care au fost admise. În concluzii vom încerca să estimăm dacă există sau nu fapte de favorizare sau defavorizare a unor candidați din partea posturilor TV și ce politică editorială au adoptat acestea în această perioadă. Este important de menționat că în raportul dat a fost inclus doar câte un post TV afiliat PSRM și un post TV din holdingul GMG, aparținând fostului lider PD, Vlad Plahotniuc. Dacă analizăm știrile difuzate la postul PrimeTV, în comparație cu campania electorală pentru alegerile locale din municipiul Chișinău din anul 2019, politica editorială și echilibrul știrilor s-a schimbat vizibil. Urmărind o rată de echilibru destul de ridicată a știrilor la acest post, ajungem la concluzia că analiza posturilor PublikaTV și Canal2 nu ar schimba semnificativ ponderea dintre știrile negative și pozitive în raport. În schimb, neinclusiunea în monitorizare a posturilor NTV Moldova și AccentTV, ținând cont de politica editorială a acestor posturi care în mare parte difuzează știri similare, va demonstra o cifră mai scăzută a știrilor pozitive cu Igor Dodon, pe de-o parte, și o cifră mai scăzută a știrilor negative cu Maia Sandu, pe de altă parte. Concluzia reiese din faptul că cele mai multe știri pozitive cu Igor Dodon și știri negative cu Maia Sandu au fost urmărite la Primul în Moldova.

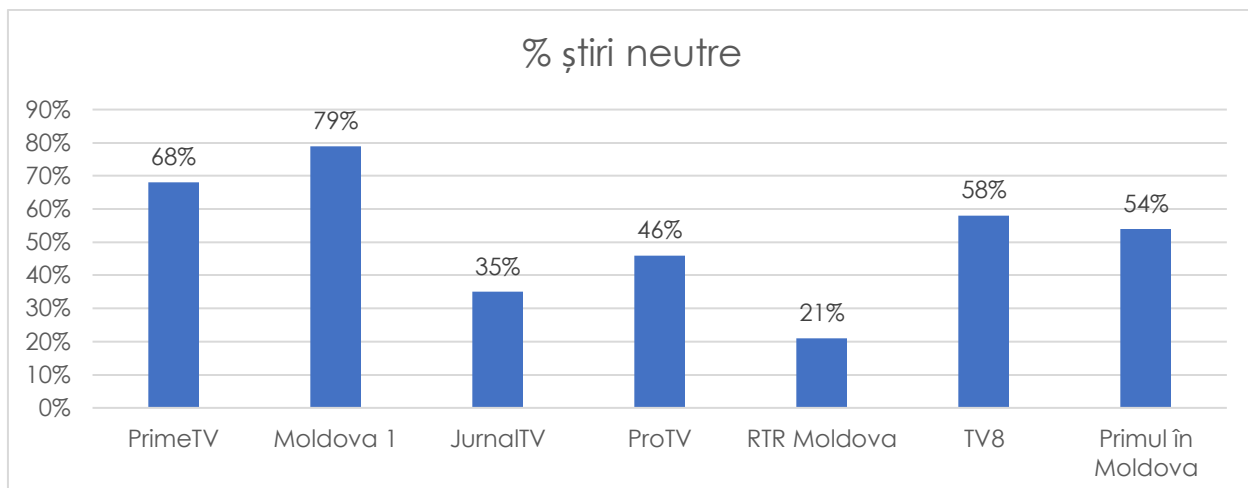
Cele mai active televiziuni în reflectarea campaniei preelectorale pentru alegerile prezidențiale sunt Moldova 1 cu 43 menționări ale candidaților, TV8 – cu 40, Primul în Moldova – cu 37 și ProTV – cu 35. Urmează PrimeTV cu 28 de menționări și RTR Moldova – cu 24. La coada clasamentului este JurnalTV cu 20 de menționări.

Cele mai multe mențiuni ale candidaților în context negativ sau favorabil sunt la posturile ProTV și RTR Moldova – câte 19. Urmează Primul în Moldova cu 17, JurnalTV cu 13 și TV8 cu 12.

La polul opus sunt posturile PrimeTV și Moldova 1 cu câte 9 menționări ale concurenților electorali. Cel mai echilibrat conținut în știrile despre candidați este atestat la postul public de televiziune. Astfel, 79% dintre mențiunile despre candidații la funcția șef al statului îi plasează în context neutru. Pe al doilea loc se plasează PrimeTV cu 68% știri neutre. Un pic mai mult de jumătate din știri sunt neutre la TV8 – 58%. Iar un pic mai puțin de jumătate din știri neutre sunt la ProTV Chișinău – 46%. În partea de jos a clasamentului se regăsesc JurnalTV și RTR Moldova cu 35% și, respectiv, 21% știri neutre.

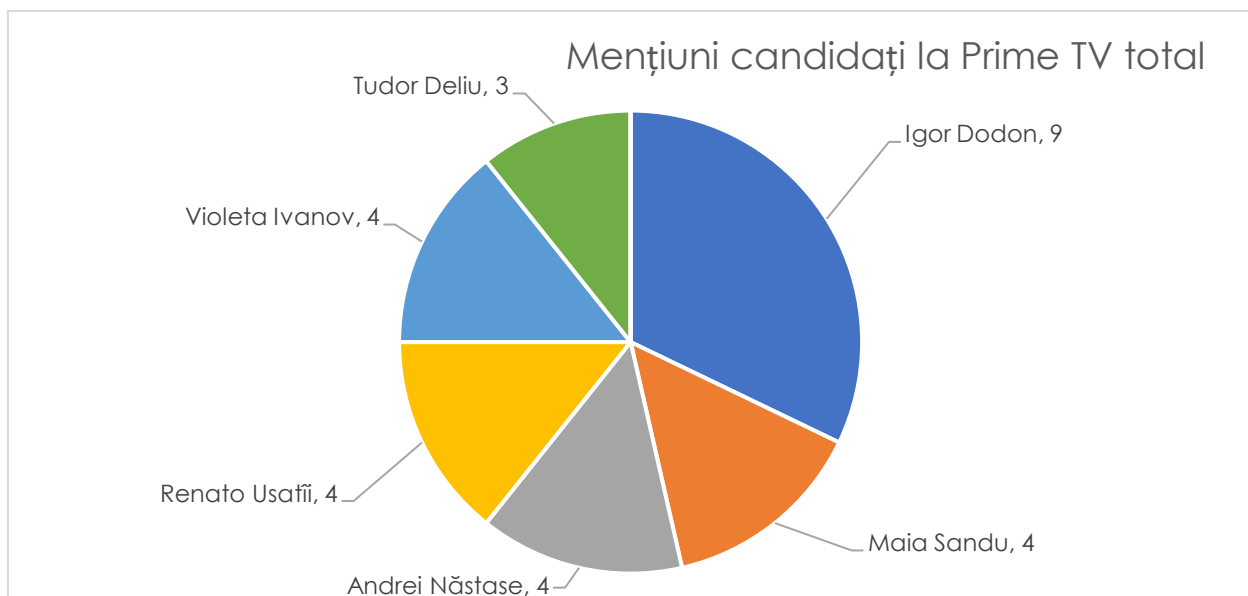

PrimeTV.

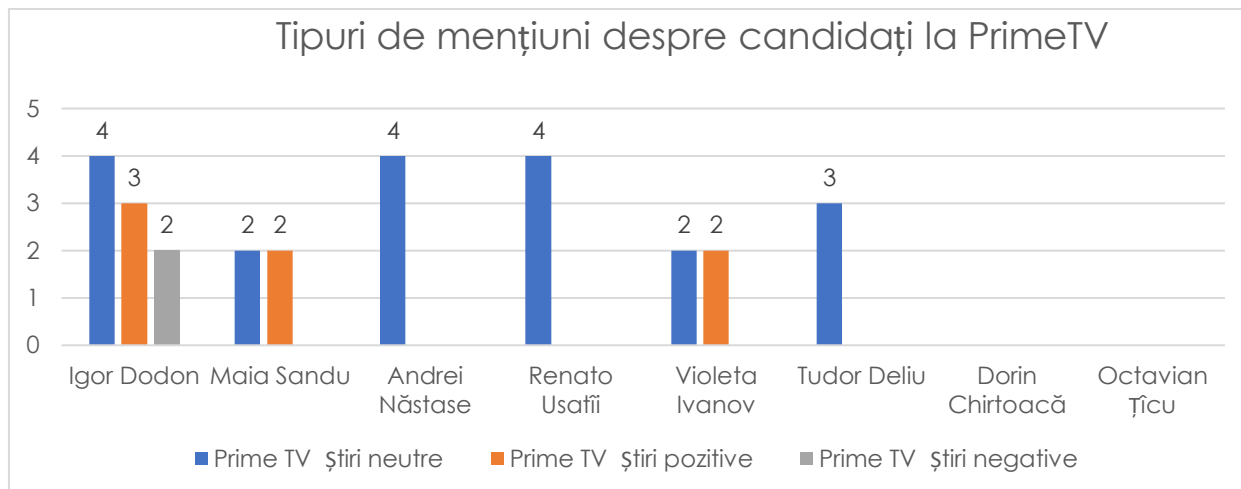
Apartține „General Media Group Corp” SRL, iar în declarația depusă de PrimeTV privind politica editorială pentru reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020, este indicat că fondatorul și beneficiarul efectiv al postului PrimeTV este Vladimir Plahotniuc.

Cele mai multe apariții la postul PrimeTV le-a obținut șeful statului, Igor Dodon. Acesta a fost reflectat în 9 știri. Aproximativ de două ori mai puține mențiuni au obținut Maia Sandu, Andrei Năstase, Renato Usatîi și Violeta Ivanov – câte 4 fiecare. Iar Tudor Deliu a fost reflectat în doar 3 știri. Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu nu au apărut în nicio știre la postul PrimeTV în decursul unei săptămâni.

Deși Igor Dodon este candidatul cu cele mai multe apariții la PrimeTV, acestea au fost atât în context neutru, cât și în context pozitiv și negativ, în 4, 3 și respectiv, 2 știri. Maia Sandu și Violeta Ivanov au apărut la PrimeTV în câte 2 știri în context neutru și 2 știri în context pozitiv.

Totodată, Andrei Năstase și Renato Usatîi au fost reflectați în câte 4 știri în context neutru. Iar Tudor Deliu a apărut în 3 știri neutre.

Din grafic putem vedea că atât Maia Sandu, cât și Violeta Ivanov au fost favorizate de postul PrimeTV. Candidații Andrei Năstase, Renato Usatîi, dar și Tudor Deliu au fost prezentați echilibrat. În schimb, șeful statului a apărut în știri atât în context negativ și pozitiv, cât și în context neutru. Acest fapt se datorează încercării PrimeTV de a reflecta obiectiv evenimentele. Astfel, Igor Dodon a fost reflectat negativ în cazul știrii despre demisia lui Anatol Pahopol, dar și în cazul în care un profesor a fost surprins cum îndeamnă elevii să iasă la vot. În ambele cazuri Igor Dodon a fost vizat în declarațiile altor politicieni, iar el nu a oferit nicio replică, deși PrimeTV a încercat să o obțină.

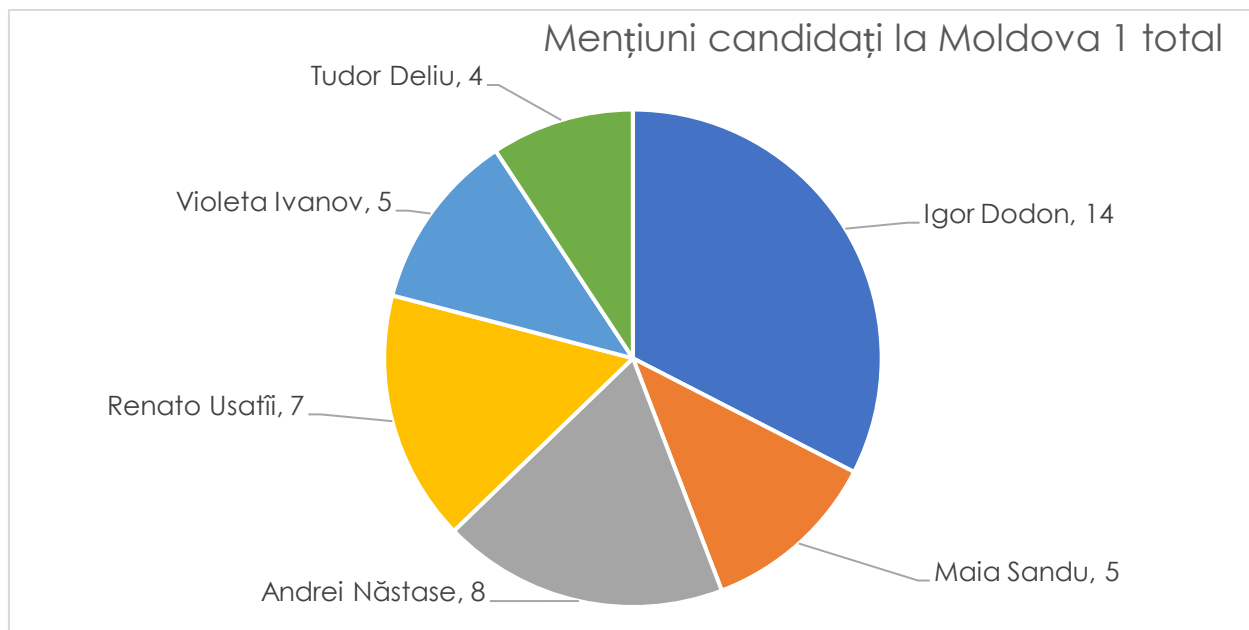
Chiar dacă Prime nu a ezitat să difuzeze știri în care Dodon este prezentat în context negativ, subiectul despre decorarea lui Mihail Aizin a lipsit din buletinele de știri. Ținând cont de faptul că știrea dată a fost una intens mediatizată, apare întrebarea de ce postul de televiziune din holdingul GMG nu a reflectat acest subiect. Mai este de remarcat faptul că PrimeTV a difuzat două știri despre discursul șefului statului la Adunarea Generală a ONU și o știre despre incendiul de la Filarmonica Națională în care Dodon este reflectat pozitiv. Ținând cont de diversitatea știrilor și a contextelor în care a apărut Dodon la Prime, putem afirma că el a fost reflectat echilibrat. O altă știre care nu a fost difuzată de PrimeTV este cea despre sondajul realizat de Centrul Internațional de Cercetări al Institutului Republican Internațional, pe când sondajul efectuat de Asociația Sociologilor și Demografilor din Moldova a fost reflectat. Astfel apare o remarcă privind evitarea mediatizării unor subiecte de rezonanță majoră de către PrimeTV.

Moldova 1.

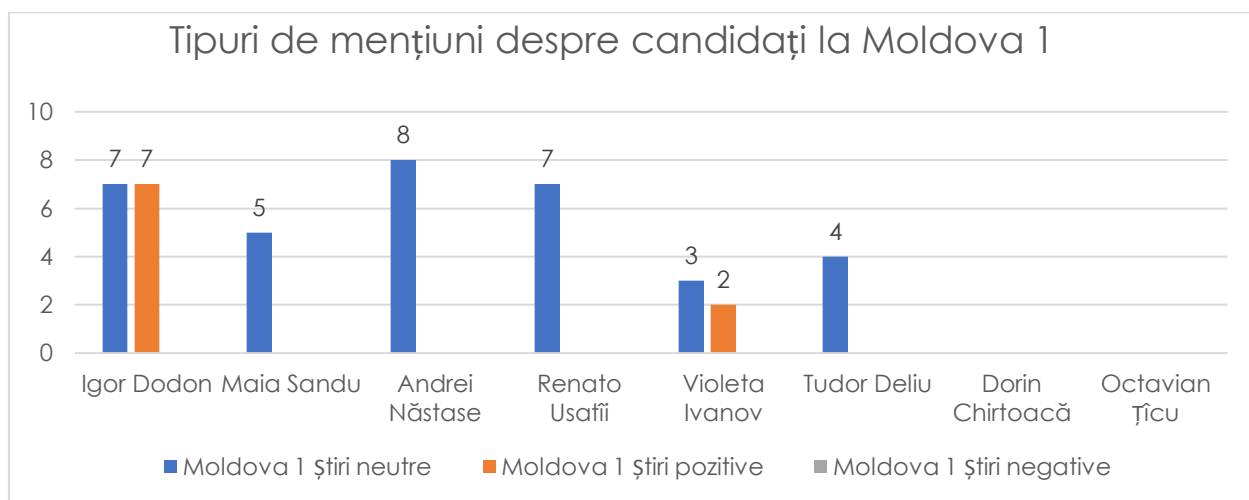

Postul de televiziune Moldova 1 este unul public și face parte din Instituția Publică Compania „Teleradio-Moldova”. În declarația privind politica editorială pentru campania electorală în alegerile din 1 noiembrie 2020, Moldova 1 indică că fondator al IP Compania „Teleradio-Moldova” este Parlamentul Republicii Moldova.

La postul Moldova 1 cele mai multe apariții le-a obținut Igor Dodon – 14 la număr sau 33% din totalul de mențiuni ale candidaților. Pe al doilea loc după numărul de apariții este Andrei Năstase, care a fost reflectat în 8 știri. Acesta este urmat de Renato Usatîi cu 7 știri, Maia Sandu și Violeta Ivanov cu câte 5 știri. Cele mai puține apariții le-a obținut Tudor Deliu, care a fost mediatizat doar în 4 știri. Iar Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu nu au apărut în nicio știre de la postul public de televiziune.

Postul de televiziune Moldova 1 în decursul unei săptămâni a difuzat un număr destul de mare de știri despre și/sau cu menționarea lui Igor Dodon, 7 dintre acestea fiind în context pozitiv, iar 7 – în context neutru. Astfel, Moldova 1 se clasează pe al treilea loc cu cele mai multe știri pozitive care l-au vizat pe șeful statului, după Primul în Moldova și RTR Moldova. Un alt candidat favorizat de postul public de televiziune este Violeta Ivanov, deși într-o măsură mult mai mică, aceasta fiind reflectată în cadrul a 2 știri pozitive și în cadrul a 3 știri neutre. Candidații Andrei Năstase, Renato Usafii, Maia Sandu și Tudor Deliu au fost reflectați doar în știri neutre de postul Moldova 1.

În ceea ce ține de subiectele reflectate, Moldova 1, la fel ca PrimeTV, a evitat să mediatizeze știrea despre oferirea unei distincții de stat lui Mihail Aizin de către Igor Dodon. În schimb, Moldova 1 a difuzat doar știri pozitive cu vizitele lui Dodon în teritoriu sau promisiunile acestuia. Un alt subiect de știri care a lipsit de la Moldova 1 este sondajul realizat Centrul Internațional de Cercetări al Institutului Republican Internațional. În schimb, postul public de televiziune a dat pe post două știri despre sondajul realizat de Asociația Sociologilor și Demografilor din Moldova.

În concluzie, postul Moldova 1 l-a favorizat vizibil pe șeful statului Igor Dodon, atât prin reflectarea acestuia într-un număr mare de știri pozitive, cât și prin nereflectarea subiectelor cu

interes sporit pentru societate care i-ar putea păta imaginea lui Igor Dodon. Un alt candidat favorizat a fost Violeta Ivanov. Astfel, prin favorizarea a doi candidați și prin nerefectarea unor subiecte importante de știri, Moldova 1 s-a poziționat în favoarea unor anumiți candidați. Acest fapt denotă că Moldova 1 a încălcat art. 13 alin. 6 lit a) din Codul serviciilor media audiovizuale prin neasigurarea imparțialității și echilibrului în știri.

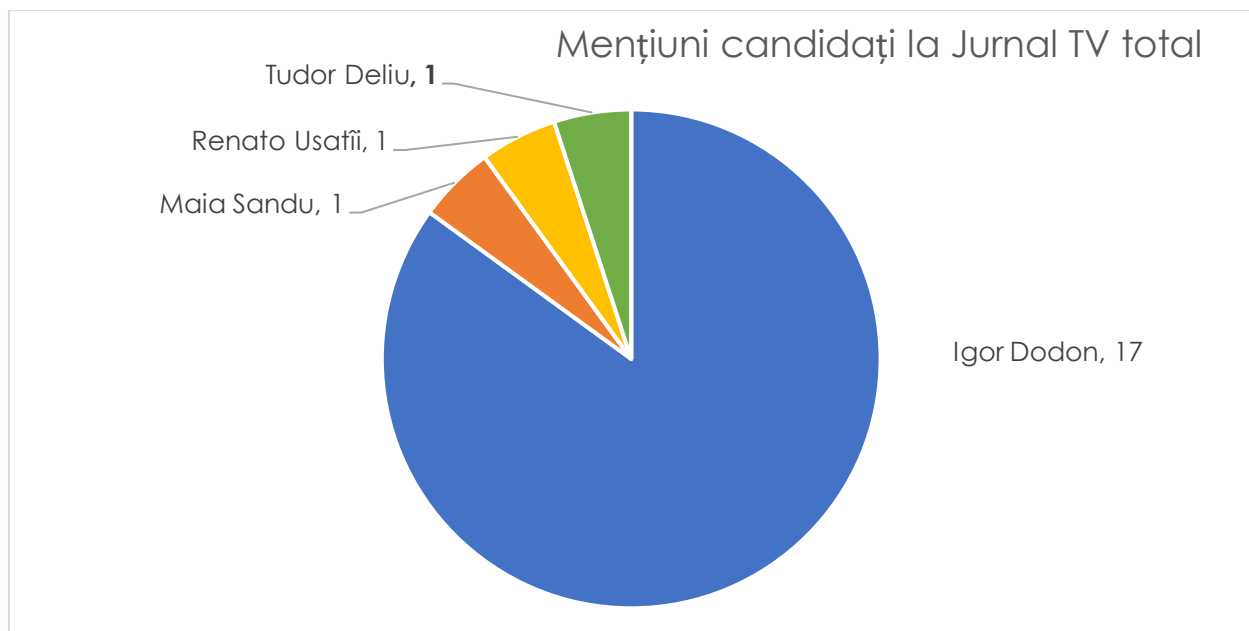

JurnalTV.

Conform declarației privind politica editorială pentru campania electorală la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020, titularul postului JurnalTV este ÎCS Reforma Art SRL, fondator al căreia este VB News Media GmbH (Germania), beneficiar final fiind Valentin

(Val) Butnaru.

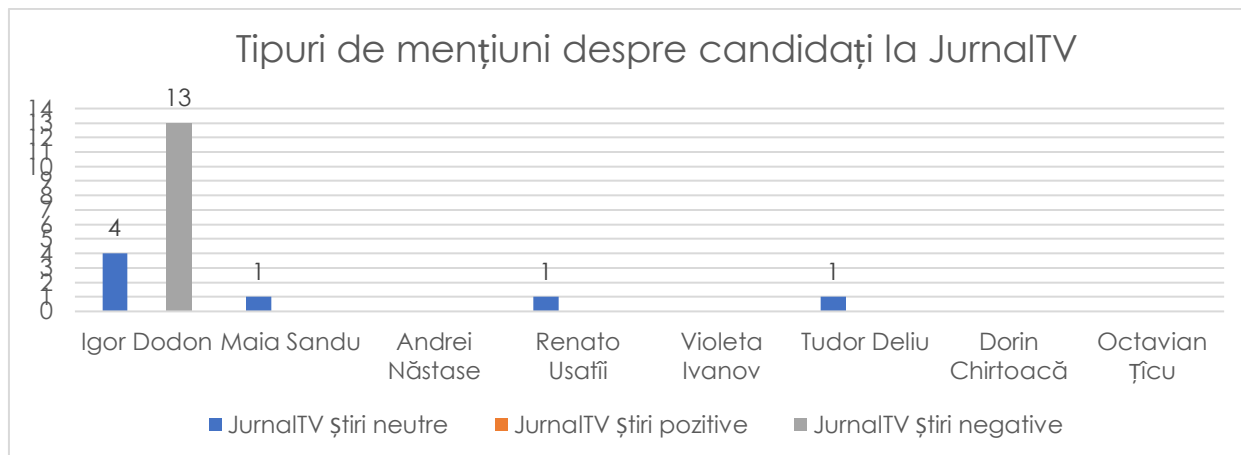
În perioada de monitorizare, 85% din știrile difuzate au fost despre și/sau cu menționarea șefului statului Igor Dodon. Astfel, Dodon a fost reflectat în total în 17 știri. După ProTV, JurnalTV este al doilea post cu cel mai mare număr de apariții în știri ale lui Igor Dodon. Concurenții electorali Maia Sandu, Renato Usatii și Tudor Deliu au apărut în câte 1 știre fiecare la JurnalTV. Iar Andrei Năstase, Violeta Ivanov, Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu nu au fost reflectați de acest post de televiziune.

Din cele 17 știri cu apariția lui Igor Dodon la JurnalTV, 13 au fost difuzate în context negativ, iar 4 știri au fost reflectate în context neutru. Candidații Maia Sandu, Renato Usatii și Tudor Deliu au fost mediatizați în context neutru în câte 1 știre fiecare.

În perioada 21-27 septembrie JurnalTV nu a difuzat nicio știre despre sondajele efectuate în această perioadă. Printre subiectele de știri negative despre Igor Dodon se numără: decorarea lui Mihail Aizin, criticile privind deprecierea leului sau intenția lui Dodon de a nu participa la dezbateri. Subiectele în sine sunt generate de declarațiile și/sau acțiunile lui Igor Dodon și în mod obiectiv plasează candidatul într-o lumină negativă. Dacă e să analizăm știrea despre decorarea lui Mihail Aizin difuzată în buletinul de la JurnalTV pe data de 21 septembrie, în cadrul acesteia a fost difuzată reacția Președinției. Totuși, în știri sunt utilizate tehnici de manipulare precum sugestia: „Nu este prima dată când președintele Dodon semnează un act prezidențial fără a-i

cunoaște esența”. Menționăm că din cele 13 știri care l-au prezentat pe Igor Dodon în context negativ, în 8 nu a fost oferit dreptul la replică.

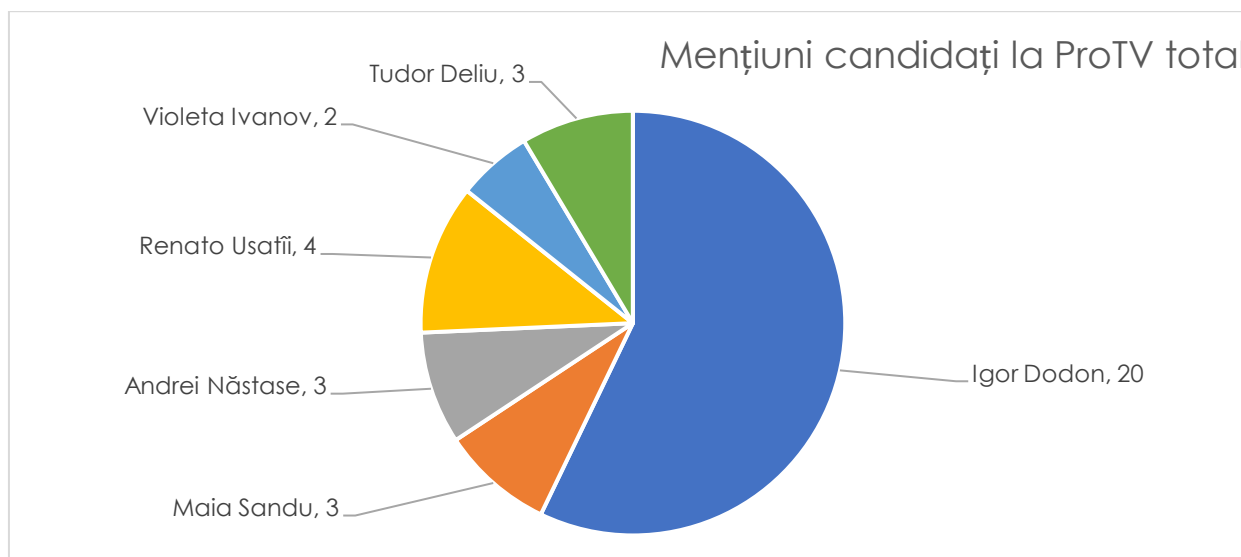

În concluzie, postul JurnalTV l-a defavorizat vizibil pe șeful statului Igor Dodon, încălcând Codul serviciilor media audiovizuale sub aspectul asigurării imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, dar și prin faptul că nu a fost oferit dreptul la replică în știrile în care Dodon a fost menționat.

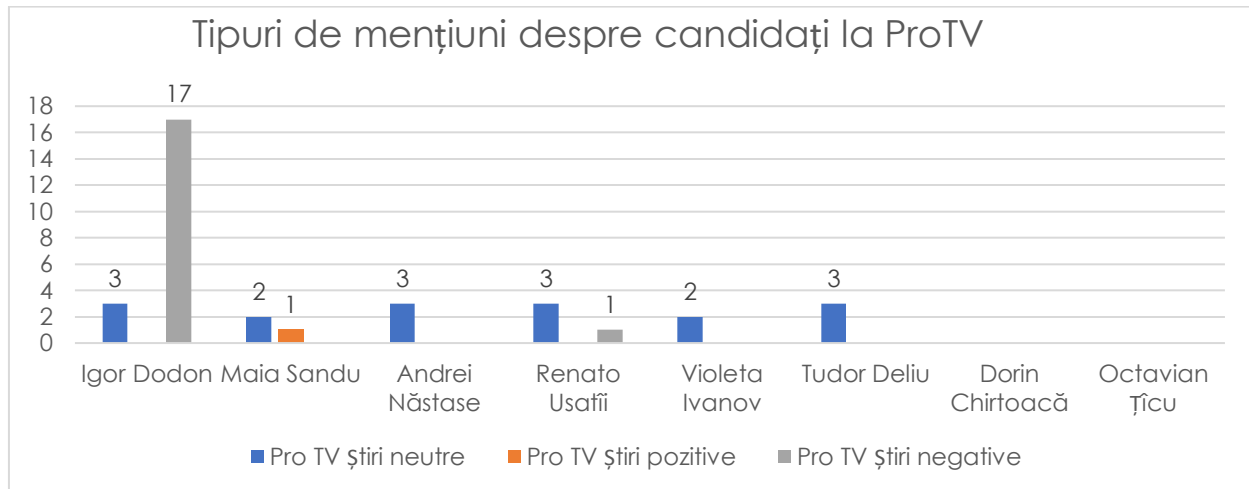
ProTV Chișinău.

Conform declarației depuse de postul ProTV Chișinău privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, fondatorul ICS „PROdigital” SRL (postul de televiziune ProTV) este CME Media Enterprises, Olanda 100%.

Lider la capitolul apariții în știrile ProTV este iarăși Igor Dodon, care a fost reflectat în 20 de știri, ceea ce înseamnă 57% din aparițiile tuturor candidaților la acest post TV. Totodată, ProTV este postul care a difuzat cele mai multe știri despre și/sau cu menționarea candidatului Igor

Dodon. Pe al doilea loc după numărul de apariții, la o distanță foarte mare, se clasează Renato Usatii cu 4 reflectări în știri. Acesta este urmat de Andrei Năstase, Tudor Deliu și Maia Sandu cu câte 3 apariții totale fiecare. Violeta Ivanov a fost reflectat la ProTV în doar 2 știri. Iar Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu nu au fost mediatizați de postul ProTV Chișinău.

Din cele 20 de apariții pe care le-a obținut Igor Dodon în știrile de la ProTV, 17 au fost în context negativ, iar 3 în context neutru. Cele mai multe subiecte de știri critice la adresa lui Igor Dodon au fost despre decorarea lui Mihail Aizin, despre vizitele lui Dodon în școli și nerespectarea măsurilor de protecție, dar și diverse declarații ale unor politicieni care au venit cu acuzații la adresa lui Dodon. Acestea sunt exemple de subiecte în care șeful statului este plasat în context negativ în mod obiectiv din cauza acțiunilor sau declarațiilor lui, precum și prin reacțiile lui de răspuns la critici. Dar au existat și subiecte de știri prin care postul ProTV l-a plasat intenționat pe Igor Dodon într-o lumină nefavorabilă. Spre exemplu, pe data de 21 septembrie ProTV a difuzat o știre despre un râu poluat din localitatea Porumbeni, iar în material au remarcat că *anterior Igor Dodon le-a promis locuitorilor că va rezolva problema, însă locuitorii au constatat că această promisiune nu a fost îndeplinită*. Un alt exemplu este știrea difuzată în buletinul din 25 septembrie în care se sugerează (sugestia – tehnică de manipulare) că „Filarmonica distrusă este o tribună electorală pentru politicieni”. În această știre a fost vizat atât Igor Dodon, cât și Renato Usatii. Liderul PN, pe lângă o apariție negativă, a mai apărut în 3 știri în context neutru. În schimb, Maia Sandu a fost unica care a fost reflectată pozitiv într-o știre, fiind ușor favorizată de ProTV. Totodată, Sandu a fost reflectată în 2 știri cu context neutru. Andrei Năstase, Violeta Ivanov și Tudor Deliu au fost reflectați în știrile ProTV doar în context neutru.

Menționăm că ProTV nu a difuzat în știri niciunul dintre sondajele care au apărut pe parcursul săptămânii.

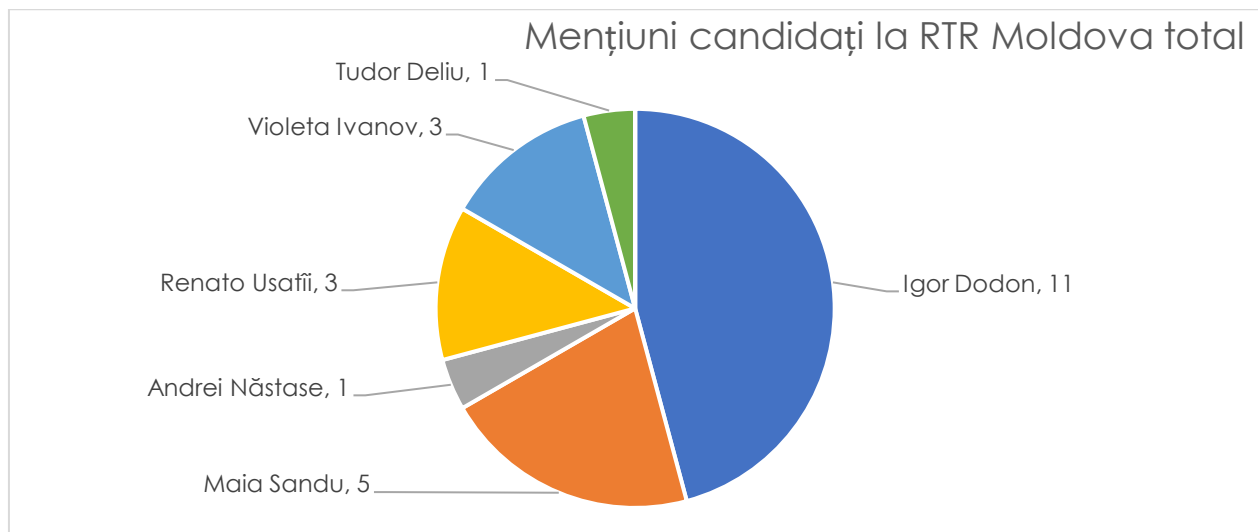
În concluzie, postul ProTV Chișinău l-a defavorizat semnificativ pe Igor Dodon, 40% din toate aparițiile negative ale șefului statului fiind anume la acest post TV. Din 17 știri în context negativ despre și/sau cu menționarea lui Igor Dodon, în 9 cazuri nu a fost oferit dreptul la replică. Astfel, ProTV a admis încălcarea articolului 13 din Codul serviciilor media audiovizuale în ceea ce ține de asigurarea informării corecte, neasigurând imparțialitatea și echilibrul știrilor.

RTR Moldova.

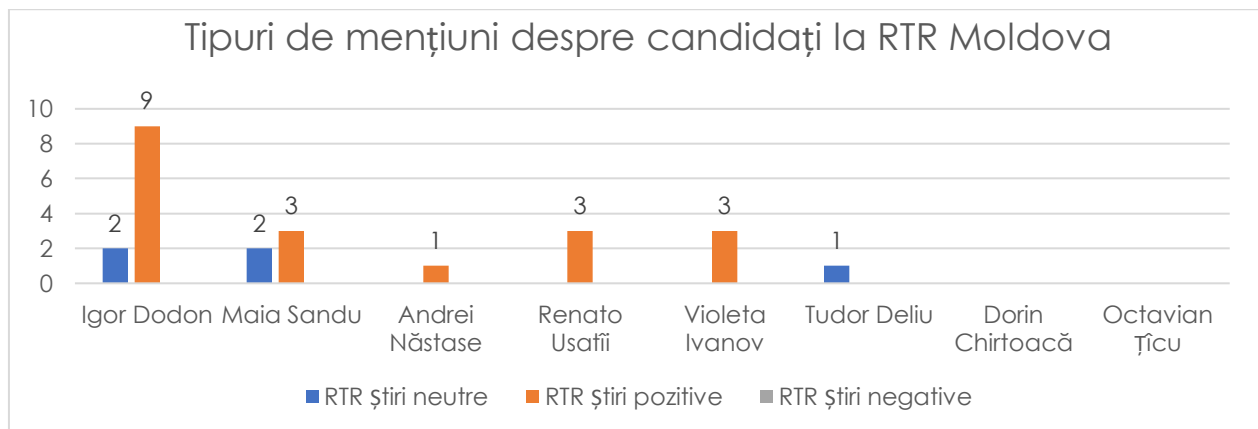

Conform declarației privind reflectarea campaniei electorale la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 în mijloacele de informare în masă din Republica Moldova, postul RTR Moldova aparține

companiei „TV-Comunicații Grup” SRL, proprietarii căreia sunt Valentina Stețco, „SB Grup media” SRL și Parteneriatul Necomercial „Российское общество по организации и управлению проектами в области средств массовой информации и массовых коммуникаций”, Rusia.

În perioada monitorizată, și postul RTR Moldova a difuzat cele mai multe știri cu Igor Dodon – 11 la număr. Pe alt doilea loc se clasează Maia Sandu, care a fost reflectată în 5 știri. Urmează Violeta Ivanov și Renato Usatii care au apărut în câte 3 știri fiecare. Andrei Năstase și Tudor Deliu au avut doar câte 1 apariție fiecare. Iar Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu nu au fost reflectați în știrile RTR Moldova.

Spre deosebire de alte posturi de televiziune, RTR Moldova a difuzat cel mai mare număr de știri pozitive despre candidați – 19 din totalul de 24 de știri prezentate de acest post TV. Șeful statului Igor Dodon a obținut 9 apariții în context pozitiv și 2 în context neutru. Astfel, RTR Moldova este pe al doilea loc după Primul în Moldova cu cele mai multe știri pozitive despre Dodon. Și Maia Sandu a fost reflectată de RTR Moldova în 3 știri cu context pozitiv și 2 știri cu context neutru. Iar Renato Usatii și Violeta Ivanov au fost reflectați în câte 3 știri cu context pozitiv. Andrei Năstase și Tudor Deliu au fost reflectați cel mai puțin. Andrei Năstase a apărut în context pozitiv într-o știre, iar Tudor Deliu – în context neutru. Nici Dorin Chirtoacă, și nici Octavian Țicu nu au fost mediatizați la postul RTR Moldova.

Cele mai multe subiecte care l-au favorizat pe șeful statului au fost despre vizitele sale în teritoriu, despre discursul lui Dodon la Adunarea Generală a ONU, dar și despre lansarea unei

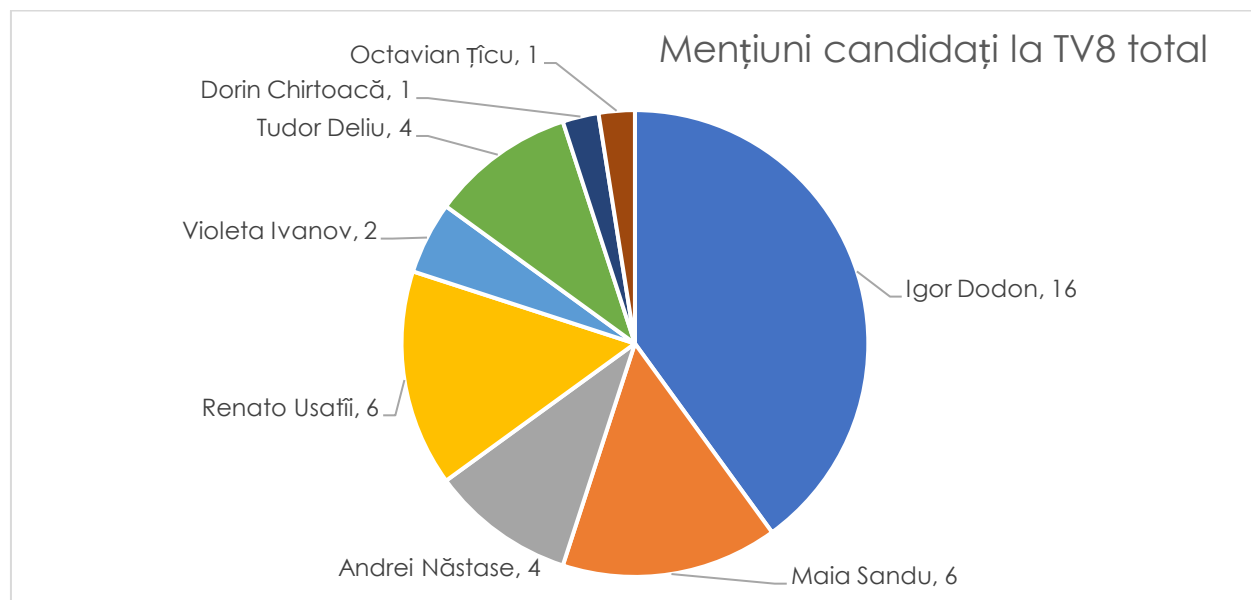
campanii pentru colectarea de fonduri pentru Filarmonica Națională. În schimb, postul RTR Moldova a ales să nu reflecte subiectul despre decorarea lui Mihail Aizin de către Igor Dodon. RTR nu a reflectat niciunul dintre sondajele care au fost lansate în săptămâna dintre 21 și 27 septembrie.

Putem conchide că cel mai favorizat candidat la prezidențiale de către postul RTR Moldova a fost Igor Dodon. La fel, favorizați de către RTR Moldova au fost și candidații Maia Sandu, Renato Usatîi și Violeta Ivanov. Și Andrei Năstase a fost favorizat ușor de către RTR Moldova, iar Tudor Deliu a fost reflectat echilibrat în știri. RTR Moldova, cu o rată de 79% din știri pozitive din totalul de știri, a evitat să mediatizeze subiecte care ar fi plasat candidații electorali în lumină negativă.

TV8.

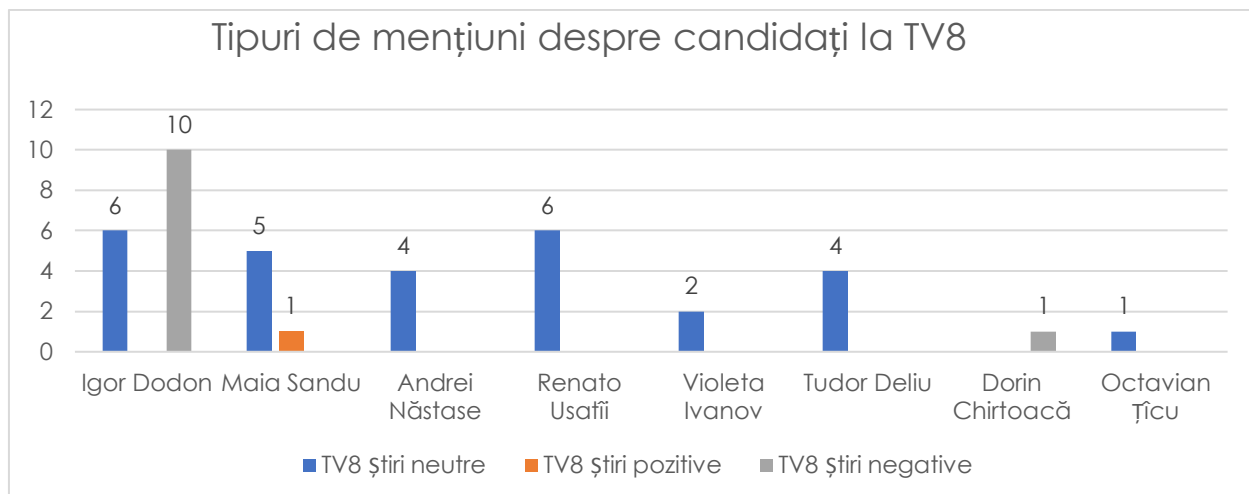

În conformitate cu declarația depusă de postul de televiziune TV8 privind politica editorială pentru campania electorală a alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020, TV8 a fost fondat de Asociația Obștească „Media Alternativă”, fondatorii fiind Natalia Morari, Mariana Rață-Vreimea, Cristina Guțu și Igor Boțan.

TV8, la fel ca și celelalte televiziuni, îl are în topul aparițiilor pe Igor Dodon (16 apariții). Pe al doilea loc se clasează Maia Sandu și Renato Usatîi cu câte 6 apariții totale fiecare. În câte 4 știri fiecare au fost reflectați Tudor Deliu și Andrei Năstase. Violeta Ivanov a apărut doar în 2 știri, iar Dorin Chirtoacă și Octavian Țicu au fost cel mai puțin mediatizați – în câte 1 știre fiecare.

La TV8, la fel ca la posturile ProTV Chișinău și JurnalTV, Igor Dodon a acumulat un număr destul de mare de apariții negative – 10 la număr, iar altele 6 au fost neutre. Maia Sandu a fost reflectată în 5 știri în context neutru și într-o știre în context pozitiv. Andrei Năstase, Renato Usatii, Violeta Ivanov, Tudor Deliu și Octavian Țicu au fost reflectați doar în context neutru la știrile de la TV8, iar Dorin Chirtoacă a acumulat 1 apariție negativă.

Printre titlurile de știri negative la adresa lui Dodon au fost „Dodon a decorat un fost lider interlop”, „Înghesuială în curtea unei mănăstiri”, „Pahopol și-a dat demisia”, „Vacanță de Președinte” și altele. Din cele 10 știri care l-au plasat pe Igor Dodon în două nu a fost oferit dreptul la replică. În marea majoritate a știrilor Dodon a fost plasat în context negativ în mod obiectiv ținând cont de declarațiile și/sau acțiunile acestuia, dar și din cauza lipsei de reacție din partea șefului statului.

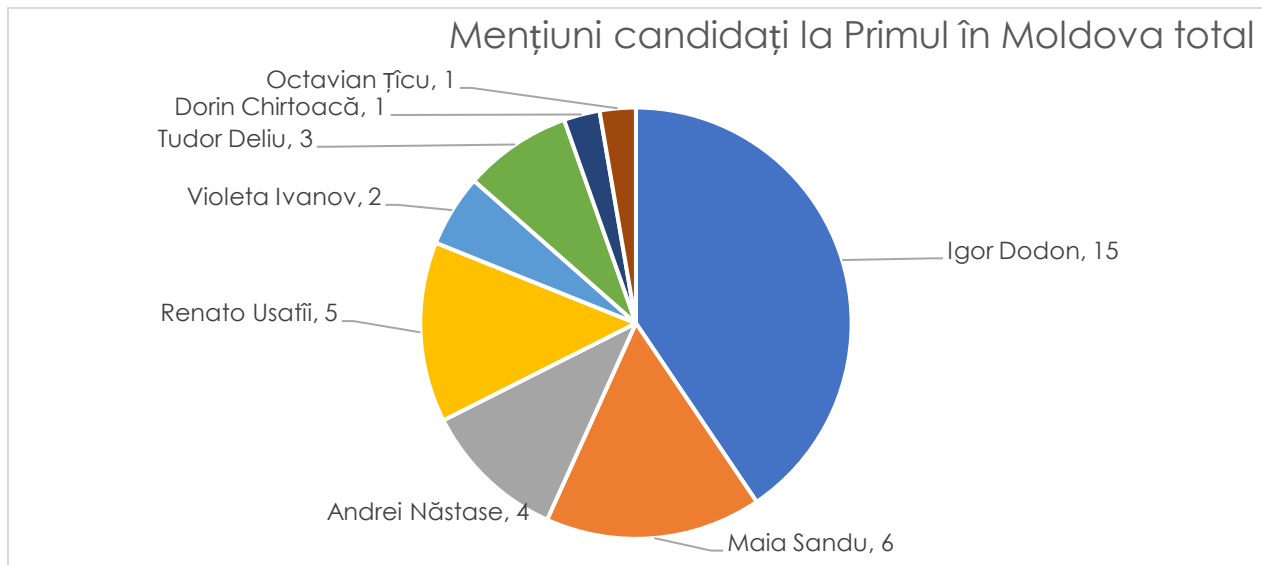
Este de remarcat că postul TV8 a reflectat sondajul realizat de Centrul Internațional de Cercetări al Institutului Republican Internațional (IRI).

Drept concluzie putem afirma că postul TV8 l-a defavorizat vizibil pe Igor Dodon prin știrile care au fost prezentate. Totodată, ușor defavorizat în știri a fost și Dorin Chirtoacă. La celălalt capăt, Maia Sandu a fost ușor favorizată de postul TV8.

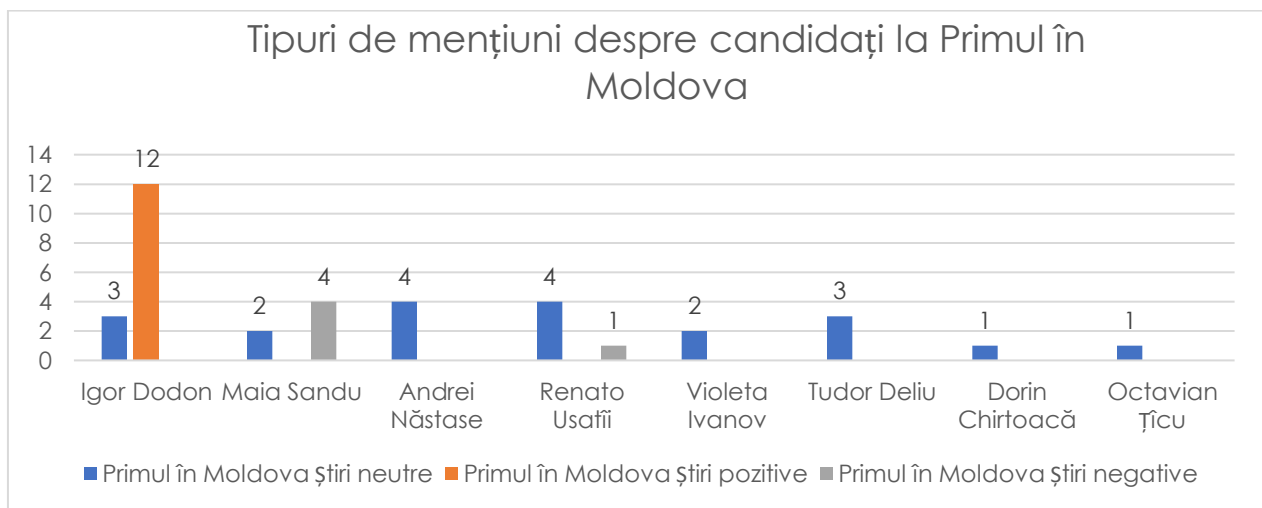

Primul în Moldova

Conform declarației privind politica editorială pentru campania electorală la alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 a postului de televiziune națională Primul în Moldova, proprietarii/beneficiarii furnizorului de servicii media sunt: Igor Chaika care deține 51% din acțiuni și Ciubara Vadim cu o cotă de 49%.

La fel ca și la celelalte posturi de televiziune monitorizate, Igor Dodon a fost cel mai mediatizat candidat și la canalul Primul în Moldova, cu un număr de 15 apariții totale. Acesta este urmat de Maia Sandu, cu 6 apariții totale, Renato Usatii – 5 apariții, Andrei Năstase – 4, Tudor Deliu – 3, Violeta Ivanov – 2 și Octavian Țicu și Dorin Chirtoacă – câte 1 apariție fiecare.

În perioada 21-27 septembrie, postul Primul în Moldova a difuzat cele mai multe știri pozitive cu Igor Dodon – 12 la număr, iar altele 3 au fost prezentate în context neutru. Printre subiectele de știri pozitive cu Igor Dodon se numără vizitele lui Dodon în teritoriu, discursul de la Adunarea Generală a ONU, lansarea unei campanii naționale de strângere de fonduri pentru Filarmonica Națională, și altele. Totuși, Primul în Moldova nu a mediatizat știri critice la adresa lui Igor Dodon care au avut o rezonanță foarte mare în această săptămână, precum subiectul despre decorarea lui Mihail Aizin de către Igor Dodon. La celălalt capăt, Maia Sandu a fost prezentată în context negativ în 4 știri, iar în 2 știri a fost prezentată neutru. Și Renato Usatii a apărut în context negativ în 1 știre, iar în altele 4 – în context neutru. Ceilalți candidați au fost reflectați doar în context neutru de către Primul în Moldova. Remarcăm că în cazul știrilor negative la adresa Maiei Sandu, Primul în Moldova a admis nereguli prin utilizarea tehnicilor de manipulare precum sugestia și utilizarea titlurilor manipulatorii, dar și lipsa dreptului la replică.

O remarcă la adresa postului Primul în Moldova este și faptul că nu a reflectat sondajul realizat de Institutul Republican Internațional, dar a reflectat sondajul efectuat de Asociația Sociologilor și Demografilor din Moldova, în care șeful statului Igor Dodon a fost prezentat pozitiv în comparație cu alți candidați.

În concluzie, postul de televiziune Primul în Moldova l-a favorizat vizibil pe Igor Dodon, dar a defavorizat-o în știri pe Maia Sandu. O ușoară defavorizare a fost observată și la adresa lui Renato Usatîi. Astfel, putem constata că Primul în Moldova a încălcat Codul serviciilor media audiovizuale sub mai multe aspecte: art. 13, alin. 6, lit. a) privind asigurarea imparțialității, echilibrului și favorizarea liberei formări a opiniilor, prin prezentarea principalelor puncte de vedere aflate în opoziție, în perioada în care problemele sunt în dezbateră publică sau art. 13, alin 5, lit. c) titlurile și textele afișate pe ecran trebuie să reflecte cât mai fidel esența faptelor și datele prezentate.

Concluzii.

Analiza reflectării candidaților electorali la posturile PrimeTV, Moldova 1, JurnalTV, ProTV Chișinău, TV8, RTR Moldova și Primul în Moldova în perioada 21-27 septembrie ne demonstrează prezența a cel puțin trei posturi de știri partizane. Este vorba de Primul în Moldova, RTR Moldova și Moldova 1, care l-au favorizat masiv pe șeful statului Igor Dodon. Astfel, 90% din aparițiile pozitive ale lui Igor Dodon au fost anume la aceste trei posturi TV. Totodată, Primul în Moldova a defavorizat-o vizibil pe Maia Sandu, toate aparițiile negative ale Maiei Sandu fiind atestate anume la acest post de televiziune. În același timp, chiar dacă postul public de televiziune are cea mai mare rată de știri neutre (79%), numărul mare de știri pozitive cu Igor Dodon se evidențiază pe fundalul celorlalți candidați.

La celălalt capăt, posturile JurnalTV, ProTV și TV8 au admis o defavorizare vizibilă a lui Igor Dodon. Așadar, 95% din totalul de știri negative au fost difuzate de ProTV, JurnalTV și TV8. Cu toate că o bună parte din știri l-au plasat pe șeful statului în context negativ din cauza acțiunilor acestuia, a declarațiilor sale, dar și pentru că nu a răspuns criticilor în cazul în care era citat. Prin utilizarea anumitor tehnici de manipulare precum sugestia sau prin faptul că nu a fost oferit dreptul la replică, posturile date au manifestat un anumit grad de tendențiozitate.

Este de remarcat faptul că șeful statului, Igor Dodon, a fost mediatizat foarte intens, vizibilitatea sa în știri fiind de 3-4 ori mai mare decât a celorlalți candidați sau 45% din totalul de mențiuni ale tuturor candidaților. Știrile despre Igor Dodon au fost generate datorită resursei administrative și a poziției sale de șef al statului. Aici menționăm postul Primul în Moldova, RTR Moldova și Moldova 1, care au generat știri pozitive din majoritatea vizitelor și declarațiilor pe care le-a făcut Igor Dodon. Cu toate acestea, raportul dintre știrile pozitive și negative de -11 a demonstrat că acțiunile și/sau declarațiile acestuia nu pot califică de fiecare dată neutru.

Urmare a monitorizării și analizei știrilor au fost constatate elemente de manipulare a opiniei publice. În cazul dat, posturile de televiziune au folosit procedee precum dezinformarea prin neinformare. Este un fenomen grav atestat la posturile RTR Moldova, Moldova 1, JurnalTV, ProTV și Prime TV, care nu au mediatizat anumiți candidați, iar posturile Primul în Moldova, Moldova 1, Prime TV și RTR Moldova au ales să nu mediatizeze anumite subiecte de rezonanță publică. Iar la posturile RTR Moldova, Primul în Moldova și Moldova au fost atestate elemente de manipulare precum prezentarea pozițiilor unilaterale. Totodată, au fost utilizate tehnici de manipulare precum „sugestia” (ProTV, JurnalTV, Primul în Moldova) sau „salvatorul național” (Moldova 1, RTR Moldova, Primul în Moldova). Mai mult, au fost atestate cazuri când unele posturi nu au oferit dreptul la replică candidaților vizați în știrile critice (Primul în Moldova, ProTV, JurnalTV, TV8).

ANEXA 1. Tabelul general în format Excell cu toate aparițiile per candidat și post TV în perioada 21-27.09.2020: (în comentariile la fiecare știre poate fi văzut conținutul descris al știrii).

ANEXA 2. Tabele de sinteză cu numărul și contextul aparițiilor candidaților pe fiecare post TV pentru perioada 21-27.09.2020.

ANEXA 3. Linkuri buletine de știri 21-27.09.2020:

	21.09.20	22.09.20	23.09.20	24.09.20	25.09.20	26.09.20	27.09.20
Prime TV	https://primelestiri.md/ro/primelestiri-21-septembrie-2020-21-00---101967.html	https://primelestiri.md/ro/primelestiri-22-septembrie-2020-21-00---102027.html	https://primelestiri.md/ro/primelestiri-23-septembrie-2020-21-00---102071.html	https://primelestiri.md/ro/primelestiri-24-septembrie-2020-21-00---102122.html	https://primelestiri.md/ro/primelestiri-25-septembrie-2020-2100--102155.html		
Moldova 1	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-21-septembrie-2020	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-22-septembrie-2020	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-23-septembrie-2020	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-24-septembrie-2020	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-25-septembrie-2020	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-26-septembrie-2020	http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-27-septembrie-2020
Jurnal TV	https://www.jurnaltv.md/news/4165a8f3bd5df86d/jurnalul-orei-19-21-septembrie.html	https://www.jurnaltv.md/news/e175e2055fdddb6e/jurnalul-orei-19-22-septembrie.html	https://www.jurnaltv.md/news/51bc70e0b308f9d1/jurnalul-orei-19-23-septembrie.html	https://www.jurnaltv.md/news/b42fe3cca5d1d820/jurnalul-orei-19-24-septembrie.html	https://www.jurnaltv.md/news/60c67d4a0ff9e8be/jurnalul-orei-19-25-septembrie.html	https://www.jurnaltv.md/news/356145f605222894/jurnalul-saptamanii-26-septembrie.html	https://www.jurnaltv.md/news/c59131f4cfb659ba/patrula-jurnal-tv-27-septembrie.html
Pro TV	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-sorina-obreja-21-09-2020---2541087.html	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-sorina-obreja-22-09-2020---2541203.html	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-sorina-obreja-23-09-2020---2541305.html	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-sorina-obreja-24-09-2020---2541407.html	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-sorina-obreja-25-09-2020---2541516.html	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-valeria-capra-26-09-2020---2541608.html	https://protv.md/jurnale-de-%C8%99tiri/stirile-pro-tv-de-la-ora-20-00-cu-valeria-capra-27-09-2020---2541674.html
RTR Moldova	https://rtr.md/vesti-moldova/102197881/	https://rtr.md/vesti-moldova/102198028/	https://rtr.md/vesti-moldova/102198188/	https://rtr.md/vesti-moldova/102198332/	https://rtr.md/vesti-moldova/102198464/		

TV 8	https://www.youtube.com/watch?v=8yKCwpmMvoo&ab_channel=TV8	https://tv8.md/tv8-show/stiri-cu-angela-gonta-22-09-20/	https://www.youtube.com/watch?v=eYLxAMaAFrs&ab_channel=TV8	https://www.facebook.com/watch/live/?v=1293505330990136&ref=watch_permalink	https://tv8.md/tv8-show/stiri-cu-angela-gonta-25-09-20/	https://www.facebook.com/tv8moldova/videos/1604129886436363	https://www.facebook.com/tv8moldova/videos/1235418113484783
Primul în Moldova	https://www.youtube.com/watch?v=LJwuiKDWL6A&ab_channel=Primul%C3%AEnMoldova%C8%98tiri	https://www.youtube.com/watch?v=EVIV5C9MWM&t=908s&ab_channel=Primul%C3%AEnMoldova%C8%98tiri	https://www.youtube.com/watch?v=5rrThHVUOYU&ab_channel=Primul%C3%AEnMoldova%C8%98tiri	https://www.youtube.com/watch?v=nHxwKxATZJU&ab_channel=Primul%C3%AEnMoldova%C8%98tiri	https://www.youtube.com/watch?v=xO4XvF8tefE&ab_channel=Primul%C3%AEnMoldova%C8%98tiri		